Poveşti nemuritoare
59

Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ – BUCUREȘTI, 2001

Coperta : CARMEN STĂNESCU

Feciorul de împărat şi camera cu vise

A FOST ODATĂ un împărat care avea trei feciori. Când au crescut băieţii mari, împăratul s-a gândit că e vremea să-i lase să doarmă pe rând în camera cu vise. Ce era camera asta? Avea împăratul o odaie în care cine se culca acolo trebuia să viseze ceva şi, cum visa, aşa îi era viitorul.

Se culcă mai întâi feciorul cel mare în odaia cu vise şi visă că va fi împărat în locul tatălui său, acolo în ţara aceea.

A doua noapte, se culcă cel mijlociu în odaia cu vise şi visă că va fi împărat în altă ţară, o ţară vecină. Amândoi povestiră împăratului, tatăl lor, ce visaseră.

A treia noapte, se culcă acolo şi feciorul cel mic. Când se trezi, dimineaţa, nu vru să povestească nimănui ce visase. Îl luă împăratul cu binele: măi, că aşa, măi, că pe dincolo, băiatul nimic.

Atunci împăratul porunci slugilor să-l ducă pe malul mării şi să-l bată cu sfori înmuiate în apă. L-au dus servitorii şi l-au bătut, ca să spună visul. Când îl băteau mai straşnic, trecu pe acolo o corabie străină. Comandantul, văzând cum îl chinuie pe bietul băiat, se duse la ei şi le spuse:

— Măi, de ce nenorociţi voi sufleţelul ăsta de om, aşa de straşnic? Ce v-a făcut? Mai bine lăsaţi-l să meargă cu mine.

Atunci slugile îi dădură drumul. Îl luă comandantul, îl duse pe corabie şi plecară. Cum se urcă băiatul pe corabie, cum a început corabia să se scufunde. Gata, gata să se înece cu toţii. Ceilalţi care erau pe corabie începură să strige că din cauza băiatului se scufundă, că până să vie el corabia n-avea

nimic. Aşadar îl aruncară în apă. Pe neaşteptate apăru pe mare o scândură şi se opri chiar în faţa lui. S-aruncă el pe scândură şi pluti pe scândura aceea până ajunse la un mal şi ieşi afară din apă. Ce să facă şi el? Merse încotro îl duseră paşii şi ajunse într-o luncă plină de sălcii şi răchite. Se opri acolo şi-şi tăie o creangă de răchită, îşi făcu un fluieraş şi cânta toată ziua din el. Dar cânta straşnic de frumos.

Într-o zi, trecură pe acolo slugile împăratului din ţara aceea. Ascultară cum cânta băiatul din fluier şi se duseră la împărat. Împăratul era bolnav de şapte ani de zile şi nimeni nu-i găsise leacul.

— Înălţate împărate, este un băiat aici în lunca aceea cu răchite. Aşa de frumos cântă, cum nu se mai poate! Dacă l-ai auzi şi măria-ta cântând, poate te-ai mai înveseli oleacă.

— Chemaţi-l aici! spuse împăratul.

Se duse băiatul la împărat. Îi cântă ce îi cântă din fluier, apoi stătură de vorbă şi-l întrebă băiatul pe împărat:

— Dar cum, ce fel de boală ai, măria-ta?

— Ei, măi băiete, de şapte ani mă chinui în felul ăsta. Într-o seară, am dormit afară în grădină şi a doua zi dimineaţa m-am trezit cu o durere în capul pieptului.

— Porunciţi să mulgă careva o cofă de lapte, să-l fiarbă şi, când a prinde a clocoti, atunci măria-ta să ţii gura deschisă deasupra vasului şi vei vedea ce se va întâmpla.

— Hai s-o fac şi pe asta!

Dădu poruncă imediat şi mulseră o cofă cu lapte, îl puseră la fiert şi, când clocotea mai tare, ţinu împăratul gura deschisă deasupra. Ce să vezi? Ieşi un şarpe dintr-însul, lung, de nu se mai termina, şi intră în laptele clocotit. Îl ademenise mirosul de lapte. De şapte ani de zile stătea şarpele în pântecul împăratului, de când adormise în grădină.

Nu ştia împăratul cum să-i mai mulţumească băiatului că l-a scăpat de boală. Îi dărui şi lui un palat, ca să nu mai plece. Palatul acela avea o grădină mare cu pomi de tot felul, dar împăratul nu apucase niciodată să mănânce vreun măr sau vreo pară, nimic. Când se coceau fructele, cineva, nu se ştie cine, venea şi culegea tot, de nu rămânea nici măcar de-o gustare. Aşa că împăratul îi spuse băiatului:

— Dacă stai în palatul cela, să ai grijă de grădină, că de când o am, nu ştiu ce gust au poamele din pomii ce cresc acolo.

Stătu băiatul în palat acolo şi veni vremea de se coapseră poamele din grădină. Se aşeză şi el să pândească, să vadă cine le culege. Îl fură somnul. Pe la miezul nopţii veniră douăsprezece zâne, şi cu Ileana Cosânzeana treisprezece, şi culeseră toate poamele din grădină. Când să plece, întrebă Ileana Cosânzeana pe celelalte zâne:

— A lăsat vreuna vreun măr, vreo pară în urmă? Ştiţi că n-avem voie să lăsăm nimic în grădina asta!

— Cred că eu am lăsat neculese două mere, zise una dintre zâne.

— Du-te înapoi şi le ia!

— Eu nu mă mai duc, că nu mai pot. Du-te tu şi le ia, dacă vrei.

Se întoarse deci Ileana Cosânzeana să ia merele. Se trezi atunci şi băiatul şi, când ea întinse mâna după mere, haţ! el îi luă batista din mână. În batistă era toată puterea ei şi se pare că băiatul ştia asta. Se rugă zâna să-i înapoieze batista, plânse, dar băiatul se ţinu tare. Zâna rămase atunci cu el, nu mai putu pleca, fiindcă nu mai avea batista.

După o vreme, împăratul făcu o petrecere mare, voia şi el să petreacă după boala pe care o avusese şi pentru că mâncase şi el două mere din grădina lui. Veniră acolo fel de fel de împăraţi, care jucau fel de fel de jocuri. Merse şi băiatul cu Ileana Cosânzeana.

Ce să vezi? Ileana Consânzeana juca deasupra pământului, n-atingea pământul. Se uitau toţi împăraţii la dânsa şi se minunau. Atunci ea zise:

— Mă vedeţi cum joc eu pe sus? Când mi-ar da băiatul ăsta ce am eu la dânsul, aş juca de trei ori mai sus de atâta...

Şi toată lumea se ţinu de capul lui, să-i dea batista. El nu şi nu, nu şi nu, până la urmă, n-avu ce face şi i-o dădu. Luând batista, Ileana Cosânzeana prinse a juca din ce în ce maj sus, din ce în ce mai sus, până nu se mai văzu. În timp ce se tot înălţa, îi spuse băiatului:

— De-acum, băiete, să vii să mă cauţi la curţile mele care se învârt după soare.

Nu mai stătu băiatul, şi plecă după ea. Mergând el, ajunse la un pârâu. Acolo, pe mal, văzu un rac cu piciorul rupt, care se necăjea pe pământ cu faţa în sus. Se gândi băiatul: „Tot mi-e foame mie, am să mănânc racul ăsta”.

— Decât să mă mănânci, zise racul, mai bine ia-mă şi du-mă în pârâu, că ţi-oi fi şi eu de vreun ajutor vreodată.

Băiatul îl duse în pârâu şi plecă mai departe, întâlni un vultur, care avea aripa ruptă. „Măi, am dat de racul cela în pârâu şi eu mor de foame. Oare vulturul ăsta n-o fi bun de mâncare?”

Vulturul bănui ce gândea băiatul.

— Nu mă omorî, că tot nu-s bun de mâncare. Mai bine leagă-mi aripa, că ţi-oi fi şi eu de vreun ajutor vreodată.

Îi legă vulturului aripa şi merse mai departe. După puţin timp văzu un câine cu piciorul rupt. „Măi, aşa mi-e foame, că-mi vine să tai câinele ăsta şi să-l mănânc”, îşi spuse el.

— Băiete, neam de neamul tău n-a mâncat carne de câine. Tot n-ai să mă poţi mânca, mai bine leagă-mi

piciorul ăsta rupt şi lasă-mă în drumul meu, că ţi-oi fi şi eu de vreun ajutor vreodată, îl rugă câinele.

Băiatul îi potrivi piciorul, i-l legă şi-l lăsă să plece, văzându-şi şi el de drum. După ce mai merse ce mai merse, întâlni un berbec. „Ei, acum berbecul ăsta nu mai scapă. Până aici i-a fost. Îl tai şi-l mănânc, că altfel mor de foame.”

— Ştiu că ţi-e foame, zise berbecul, dar nu mă tăia, că eu am să-ţi prind mult bine odată. Dă-mi drumul să mă duc şi să ştii că eu am să vin să-ţi dau ajutor acolo unde te duci.

Nu prea voia băiatul, dar până la urmă îl lăsă şi pe berbec şi plecă mai departe. Merse el, merse, şi ajunse la curţile Ilenii Cosânzenii, care se învârteau după soare. Intră el înăuntru, şi-l văzu Ileana.

— Ai venit, băiete? M-ai găsit tu aici, dar noi nu mai putem fi ca înainte, dacă tu nu-mi poţi scoate ce-i în stânca de acolo.

Ea voia să vadă ce putere are el. Se uită băiatul; era o stâncă mare cât o casă. Cum să spargă el stânca asta? Deodată îşi aduse aminte de berbec şi se gândi la el. Cum se gândi, cum apăru berbecul lângă el.

— Care ţi-i voia, băiete?

— Crezi că ai putea sparge tu stânca asta?

— Pot, răspunse berbecul.

Şi când izbi o dată berbecul cu capul, crăpă piatra oleacă. Când izbi a doua oară, o crăpă mai tare. Izbind-o a treia oară, o crăpă de tot. Din piatră ieşi un iepure, din iepure o raţă şi din raţă un ou. Iepurele o apucă într-o parte, raţa zbură şi oul se rostogoli la vale într-o râpă; atunci băiatul se gândi la rac, la vultur şi la câine. Îndată fură lângă el.

— Care ţi-i voia, băiete? întrebară ei.

Le spuse el toată povestea.

— Nu te teme, că te ajutăm noi!

Câinele se luă după iepure, vulturul după raţă şi racul după ou şi după puţin timp se întoarseră victorioşi. Băiatul luă iepurele, raţa şi oul şi plecă la casele Ilenii Cosânzenii. Când aceasta văzu că băiatul reuşise să spargă stânca şi să-i aducă ce ceruse, se bucură nespus.

Apoi făcură o nuntă mare de tot şi la nunta asta serveau numai împăraţi şi prinţi, că Ileana era doar împărăteasa zânelor.

Aşa se face că a venit şi împăratul, tatăl băiatului, care trebuia să stea în spatele lor, ca să-i servească, să le schimbe vasele, să aducă altă mâncare, să toarne vin, mă rog, aşa cum e trebuinţa la masă. Băiatul îl cunoscu, dar taică-său nu ştia că mirele e băiatul lui.

Când împăratul începu să servească, mirele se ridică de la masă, îi sărută mâna şi-i zise:

— Stai, tată, nu poţi să faci dumneata treaba asta! Eu trebuie să te servesc pe dumneata, nu dumneata pe mine. Acum pot să-ţi spun că aşa am visat eu în camera aceea cu visele: că dumneata vei fi servitorul meu la masă. Dacă-ţi spuneam atunci, poate mă omorai, aşa că mai bine am suferit bătaie acolo pe malul mării.

— Să mă ierţi, dragul tatii, c-am greşit, zise împăratul, îmbrăţişându-l.

L-au aşezat apoi la masa de nuntă şi au petrecut trei zile şi trei nopţi şi, dacă n-or fi murit, apoi mai trăiesc şi astăzi.

Flăcăul cel viteaz

A FOST ODATĂ ca niciodată, că dacă n-ar fi nu s-ar povesti, a fost un împărat şi ăst împărat a avut o fată pe care i-a furat-o un zmeu. Ce să facă bietul om?... Cum să-şi ia fata îndărăt din mâinile spurcatului de zmeu, că fugise cu ea pe tărâmul celălalt?... A dat sfoară în ţară cum că acela care se prinde să-i scape fata din mâinile zmeului şi să i-o aducă înapoi, îi dă fata de nevastă şi jumătate din împărăţie.

În ţinutul ăstui împărat trăiau trei flăcăi, fraţi, şi ăşti fraţi, auzind aşa, s-au hotărât să-şi încerce ei norocul, unul după altul; întâi să se ducă cel mai mare şi, dacă o izbuti, să ia fata de nevastă, iar de nu o izbuti, l-o răpune fiara de zmeu; apoi să se ducă cel mijlociu şi, de n-o izbuti nici el, să se ducă la urmă şi cel mai mic.

Aşa a plecat întâi fratele mai mare. S-au dus fraţii cu el până la o răspântie de unde porneau trei drumuri; acolo fratele cel mare a dat celui mijlociu o basma şi i-a zis:

— Frate, ia basmaua asta şi o atârnă în odaie, şi de-i vedea-o vreodată pătată de sânge să ştii că sunt ori mort, ori în primejdie de moarte; să alergi să mă ajuţi dacă-i putea.

După aceea s-au sărutat ei, a apucat fratele cel mare pe drumul din mijloc, şi fraţii săi s-au întors acasă.

Acum ăşti fraţi aveau fiecare câte trei câini, trei ogari, şi când a plecat fratele cel mare la drum şi-a luat şi câinii.

A mers el cu ei după el cale lungă pe drumul pe care apucase, şi la urmă a dat cu ochii de o pădure mare. S-a apropiat de ea, a intrat şi s-a gândit să

rămână peste noapte acolo, că taman se însera. A început el să caute un loc mai adăpostit, vreun copac mai scorburos, ceva şi, căutând, iacă dădu cu ochii de unul cu o vatră de foc la rădăcină.

Se opri acolo.

După ce îşi lăsă jos din spinare traista cu cele trebuincioase — că-şi luase de acasă mai de toate, îşi luase carne, mălai, căldăruşă, frigare, o bucată să-şi frigă, o mămăliguţă să-şi facă — se duse să aducă lemne; apoi a bătut un ţăruş în pământ de a legat câinii, şi s-a pus să-şi facă o mămăligă să mănânce.

Învârtind el cu un făcăleţ mălaiul, iaca se pomeneşte că aude prin copacul de deasupra trosc!... trosc!... se da careva jos şi trosneau crăcile, şi pe urmă aude pe cineva miorlăindu-se şi ţipând şi zicând:

— Aoleu, frig mi-e, foame mi-e şi n-am ce mânca şi n-am unde mă-ncălzi!

Iar câinii lătrau, lătrau, tot uitându-se în sus la copac, de vuia pădurea.

Se uită şi flăcăul şi văzu o namilă ce nu era nici om, nici nimic.

Uitându-se el, namila ceea din copac zise iar, de acolo de sus:

— Aoleu, frig mi-e, foame mi-e şi n-am ce mânca şi n-am unde mă-ncălzi!

— Da dă-te jos şi mănâncă şi te încălzeşte, oricine ai fi, că e mâncare şi căldură de la Dumnezeu.

— M-aş da eu, răspunse namila, dar mi-e frică de câini.

— Nu vezi că sunt legaţi?

— Măcar; na aste fire de păr şi afumă-i la nas niţel, că altfel mi-e frică.

Băiatul nu s-a gândit mult şi a făcut ce i-a zis namila şi, cum a făcut aşa, cum au amuţit câinii din lătrat şi namila s-a dat jos şi a întins mâinile la foc să se încălzească...

Apoi a mâncat bine, ba ce bine, că flăcăului nu i-a mai rămas nimic, şi când i-a zis că de ce nu-i lasă şi lui să-şi potolească puţin foamea,namila i-a zis:

— La ce să mănânci, că eu am să te omor, că nu sufăr om pământean în pădurea mea.

Şi a sărit namilala gâtul lui cu ghearele-i de fiară, să-l omoare.

A ţipat el, bietul, a strigat din toate puterile, a zis: „Săriţi câinii mei, că mă omoară!”, de unde, că ei erau amorţiţi de tot.

L-a omorât namila spurcată, şi după aceea i-a scos inima din trup de a băgat-o într-o desagă şi a omorât câinii şi s-a dus de i-a aruncat: pe flăcău într-o groapă unde erau mii şi sute de trupuri şi pe câini într-alta.

Acasă la fratele cel mijlociu s-a pătat basmaua cu sânge.

Cum s-a pătat, cum şi-a luat flăcăul cel mijlociu merinde, şi-a luat şi câinii lui cu el şi a plecat pe urmele fratelui său mai mare.

L-a petrecut fratele cel mic până la răspântie, i-a dat cel mijlociu şi lui basmaua zicându-i tot ca fratele mai mare că: „de-o vedea-o pătată de sânge să vie să-l ajute că ori mort este, ori în primejdie de moarte”, şi a apucat tot pe drumul pe care apucase fratele său mai mare şi a ajuns tot la pădurea aceea şi d-acolo luându-se după urme a ajuns la copacul cu vatra de foc.

A pus şi el de mămăligă, a legat câinii, s-a pomenit cu namila trosc!... trosc!... prin copac, a auzit-o ţipând şi văitându-se, şi zicând:

— Aoleu, frig mi-e, foame mi-e şi n-am ce mânca şi n-am unde mă-ncălzi!

În sfârşit, i s-a întâmplat şi lui taman ca lui frate-său, că şi pe el l-a omorât namila şi i-a aruncat trupul lui şi pe-al câinilor în gropi.

Acasă la el s-a pătat basmaua în cui.

„Săracii fraţii mei, a gândit fratele cel mai mic, ori morţi sunt, ori trag să moară!”

Şi n-a mai stat pe gânduri, şi-a luat ce i-a trebuit, şi-a strigat câinii şi a plecat tot în fugă. Dacă a ajuns el la copacul cu vatra de foc din pădure şi a auzit trosnind crăcile şi miorlăindu-se namila, a zis:

— Hei! Dumneata mi-ai fost?

— Eu.

— Apoi dă-te colea la foc.

— Vezi că mi-e frică de câini.

— Nu-ţi fac nimic, că sunt blânzi.

— Nu; mai bine na aste trei fire de păr şi afumă-i întâi la nas.

Flăcăul le-a luat, dar s-a făcut numai că-şi afumă câinii şi a aruncat firele de păr.

Iar când s-a dat namila jos şi a vrut să-l omoare ca pe fraţii săi, el a strigat:

— Săriţi-mi în ajutor, câinii mei, că mă răpune spurcăciunea!

Şi câinii se repeziră la namilă, mi ţi-o apucară frumos şi mi ţi-o traseră unul dintr-o parte şi altul dintr-alta, de-i rupeau carnea după ea.

— Of, a zis atunci namila, mă omorâşi, fecior de lele ce mi-ai fost!

— De omorât nu te-am omorât până acuma, dar să ştii că nici nu scapi până ce nu mi-i spune ce-ai făcut cu fraţii mei.

— Că nu ştiu… că nu i-am văzut…

— Pe ea, câinii mei, a zis flăcăul.

Iar namila spurcată văzând că n-are încotro, a spus că i-a omorât şi că le-a aruncat trupurile în nişte gropi. Flăcăul i-a zis să-l ducă acolo să-i vază, şi după ce l-a dus cotoroanţa într-un tufăriş unde era groapa acoperită cu capace, i-a spus flăcăul să descuie capacele. Lăsând-o în paza câinilor, el a intrat de a scos trupurile fraţilor, şi i-a zis pe urmă ca să-i învieze cum o şti, că de unde nu, lasă câinii s-o facă bucăţi.

Văzând spurcăciunea că nu e glumă, i-a zis:

— Uite, ia inimile lor din desaga asta şi le aşază la loc şi toarnă apă vie din sticla de ici peste ei, ş-or învia.

A făcut flăcăul aşa, au înviat fraţii şi, după ce a turnat apă vie şi peste câinii lor de i-a înviat şi pe ei, a poruncit flăcăul câinilor lui să o facă mici fărâme şi au sfâşiat-o ogarii de nu s-a ales nici praful de cotoroanţă.

I-au mulţumit acum fraţii cei mari că i-a scăpat de n-au rămas morţi, şi de mulţumiţi ce erau, ce s-au învoit ei?... să lase pe fratele lor mai mic să cerce a scăpa pe fata împăratului de la zmei, că dacă nu era el tot morţi rămâneau ei şi tot nu o mai scăpau; ba nu, că să-l şi însoţească şi să-l ajute şi ei de o cere trebuinţa.

Fratele cel mic le-a mulţumit bucuros şi au plecat înainte şi s-au dus, şi s-au dus zile lungi câte or fi fost până au ajuns la capătul pământului, unde era o prăpastie pe unde se cobora pe tărâmul zmeilor.

Ajungând ei acolo, fratele cel mic a zis fraţilor lui mai mari ca ei să nu coboare cu el, că la ce bun să-şi primejduiască şi ei viaţa degeaba pe acolo, ci mai bine îl vor sluji de vor sta la gura prăpăstiei, că l-ar putea trage sus, de i-o ajuta Dumnezeu să scape pe fata împăratului.

A scos el, care va să zică, din desagă o funie lungă de o luase cu el de acasă, şi după ce a zis fraţilor că de o scutura funia să ştie că a izbutit şi să-l tragă sus, s-a încins cu ea bine pe la mijloc, şi-a luat ziua bună de la ei, şi-a făcut cruce şi s-a lăsat să alunece în jos.

Când a ajuns jos pe tărâmul celălalt, ce să vază el acolo? O câmpie mare-mare, de nu se mai sfârşea şi, tot uitându-se în toate părţile, a văzut că într-o parte strălucea ceva.

S-a îndreptat şi el într-acolo şi a ajuns la nişte case.

A bătut la poartă, a întrebat cineva dinăuntru că cine e, şi el a răspuns:

— Om bun e!

Atunci s-a deschis poarta şi a dat flăcăul cu ochii de o fată frumoasă de pica. Aceasta, când l-a văzut, i-a zis:

— Ce cauţi p-aici, om pământean, pe tărâmul ăsta, că nu mai scapi cu viaţă când o veni zmeul?

— Dar dumneata cine eşti? a întrebat el.

— Ei, eu sunt fata împăratului cutare, m-a răpit zmeul şi m-a adus aici, de e vai de mine ce viaţă chinuită duc, dar ce să fac?

— Apoi şi eu am venit că m-a trimis tatăl dumitale să te scap şi să te duc îndărăt la împărăţia lui.

Atunci a apucat-o pe fată o jale şi un plâns din cale-afară, că-şi adusese aminte de părinţi şi de ţara ei, dar şi de mila bietului flăcău, că era tânăr şi chipeş de ţi-era mai mare dragul să-l vezi, şi ea ştia ce-l aştepta.

Plângând ea aşa, se auzi deodată un zgomot mare. Atunci se dezmetici ea din plâns şi zise flăcăului:

— Vine zmeul!

— Vine repede după ce se aude zgomotul? întrebă băiatul.

— Ba mai întârzie.

— Uite ce să faci dumneata: eu am să mă lupt cu el; de l-oi răpune, bine, dar de m-o omorî, să ceri dumneata de la el barim să mă îngropi, după datina creştină, că atât doar s-o învoi ca să facă de l-oi ruga. Şi dacă o vrea, să mă duci undeva până a doua zi când ar fi să mă îngropi şi noaptea să vii unde oi fi şi să torni din sticluţa asta niţică apă în gura mea, că asta e apă vie şi învie pe morţi, ş-apoi pe urmă las' pe mine.

Şi i-a dat fetei sticluţa cu câtă apă vie îi mai rămăsese de la namila din pădure, după ce-şi înviase fraţii şi pe ogarii lor. Apoi n-a mai trecut mult şi s-a apropiat şi zmeul cu o falcă în cer şi cu alta în pământ şi încruntat că miroase a om de pe pământ.

Fata i-a răspuns că şi ei i-a mirosit, dar nici ea nu ştie ce să fie, iar flăcăul care se ascunsese sub un pod, ieşi şi spuse că el a venit să se măsoare cu dânsul să vază care e mai vrednic.

Atunci zmeul a început a râde de s-a cutremurat palatul şi l-a întrebat cum vrea să se lupte: în săbii să se taie, ori în luptă dreaptă?

— În luptă dreaptă, a răspuns flăcăul.

Şi s-au şi repezit unul la altul...

Acum flăcăul nu era om de nimic, aşa să-l pui jos cu una cu două; a dat zmeului de furcă bine, dar nici aşa puternic ca să rămâie pe zmeu n-a fost, şi aşa l-a adus zmeul o dată bine şi l-a îngenuncheat. Dacă l-a îngenuncheat, a scos paloşul şi i l-a înfipt în piept.

A horcăit bietul băiat o dată din greu, a început sângele a-i gâlgâi negru din rană, şi a murit.

Dacă a murit, s-a rugat fata împăratului să-i lase trupul să-l îngroape după datina creştinească în pământ, şi cum l-a rugat, ce i-o fi spus ea, că l-a înduplecat pe zmeu.

Fata a luat aşadar trupul flăcăului şi l-a dus într-un grajd părăsit de l-a pus pe nişte paie, zicând zmeului că-l lasă acolo până a doua zi, până l-o îngropa.

Dar noaptea, când a fost adormit zmeul bine de nu mai simţea şi cu tunul să fi dat, s-a sculat fata împăratului binişor, şi-a luat sticluţa cu apă vie de unde o ascunsese şi s-a dus la grajdul părăsit de a turnat toată apa pe gâtul flăcăului, care, cum a înghiţit-o, cum s-a deşteptat şi s-a frecat la ochi zicând:

— Greu am dormit!

Şi văzând pe domniţă lângă el, flăcăul şi-a adus aminte cum şi ce fel se întâmplase şi i-a căzut în genunchi mulţumindu-i, şi pe urmă a rugat-o să-l ducă la odaia unde doarme zmeul, şi acolo a scos paloşul şi i-a dat una în beregată, de numai a strigat o dată zmeul şi s-a şi întins de a rămas ţeapăn.

Apoi i-a zis fetei să-şi ia ce are de luat şi să plece să plece să pe pământ.

Domniţa n-a mai putut de bucurie, a mulţumit lui Dumnezeu că a scăpat-o de zmeul spurcat şi au plecat.

Au ajuns la prăpastie. Acolo funia atârna până jos, cum o lăsase flăcăul când plecase.

Se legă el de mijloc, dar când vru să ia pe domniţă în braţe şi să scuture funia ca să-i tragă fraţii sus, ce i-a trăsnit lui prin cap? Vru ca să-şi încerce fraţii, să vază sunt ei oameni de ispravă, că multe ştia el de răutatea şi de pizma oamenilor, şi încă tocmai de a celor de le faci câte un bine.

S-a dezlegat şi a legat un pietroi mare, care a bănuit el să fie greu cam cât doi oameni aşa, şi pe urmă a scuturat funia.

Dacă a scuturat-o, s-a şi pomenit că o trag fraţii în sus şi au tras-o şi au tras-o până sus, hei!... încolo, şi numai odată se pomeneşte flăcăul că aude vâjâind ceva... pasămite pietroiul venea vuind de sus cu funie cu tot, că fraţii, gândind că e el şi fiindu-le necaz că era să se însoare cu fata împăratului şi să ajungă împărat şi bogat, dăduseră drumul pietroiului gândind că era el şi fata împăratului, ca să-i omoare pe amândoi căzând de la atâta înălţime.

L-a cuprins o supărare mare şi o jale mare pe bietul flăcău, una de răutatea fraţilor lui pe care îi scăpase de la moarte, şi alta că nu ştia cum o să mai scape de pe tărâmul zmeilor?

A plecat şi el cu domniţa, plângând amândoi şi fără nici un pic de nădejde şi au umblat până pe când

se ridica soarele deasupra şi atunci iată că aud nişte ţipete de li s-a zbârlit părul pe cap.

Se uitară ei în toate părţile şi văzură între nişte stânci, mai încolo, un cuib de scorpie plin cu pui micşori şi un şarpe mare ieşise dintre stânci şi se ducea spre ei să-i mănânce.

Flăcăul, cât ai clipi, a şi scos paloşul şi s-a repezit la şarpe de l-a izbit o dată după ceafă, lăsându-l lat.

Puii, văzându-se scăpaţi, au început a-i mulţumi de bucurie şi a-i zice să aştepte până o veni muma lor, că o să-l răsplătească pentru bunătatea lui, şi n-a aşteptat mult şi a şi venit scorpia, că-şi auzise puii ţipând şi venea într-un suflet. Dar când a ajuns la cuib şi a văzut pe flăcău cu paloşul în mână, nu a mai zărit pe şarpe şi a gândit că el îi ameninţa puii şi l-a înghiţit dintr-o dată.

Atunci au început puii a se tângui spunându-i că acel flăcău îi scăpase de la moarte.

Scorpia, auzind aşa şi văzând şarpele mort pe jos, a zis:

— Nu vă mâhniţi, puişorii mei, că-l dau eu afară, şi-l dau şi mai puternic de cum a fost.

Şi, drept, a icnit o dată şi a ieşit flăcăul viu şi zdravăn cum fusese mai înainte.

Apoi l-a întrebat scorpia ce cere de la ea drept răsplată pentru binele ce-i făcuse.

El îi spuse ce i se întâmplase şi-i ceru să-i scoată pe tărâmul pământesc pe el şi pe domniţa, fata împăratului.

Scorpia a răspuns că greu lucru îi cere, dar că face pentru el cât de greu să fie, şi l-a învăţat de s-a dus de a omorât nouă boi din nişte cirezi de păşteau mai încolo, şi după ce i-a omorât, i-a încărcat în spinare, i-a luat şi pe amândoi şi au pornit pe dată.

Pe cale, când i se făcea foame scorpiei, cerea de mâncare; flăcăul îi da câte o ciozvârtă de bou şi i-a tot

dat până le-a isprăvit taman când mai era numai niţel până sus, că se vedea lumina zilei pământului.

Scorpia cerea mereu, că zicea că nu mai poate şi cade înapoi.

Ce să facă flăcăul? A tăiat şi el o bucată de carne din pulpa piciorului său şi i-a aruncat în gură, şi aşa au ajuns cu bine sus pe pământ.

Când i-a lăsat jos, a întrebat scorpia că de unde era carnea de-i dăduse la urmă. El a spus că era din pulpa lui.

— Nu ştiam eu că e aşa dulce că te mâncam până acum, a răspuns ea, dar acuma fie-ţi de bine şi cale bună!

Şi a pornit scorpia înapoi de unde venise, iar flăcăul cu domniţa s-au îndreptat spre palatul tătâne-său.

Ce bucurie şi ce veselie pe împărat când şi-a văzut fata! Nu au mai contenit chefurile şi mesele şapte zile şi şapte nopţi.

Apoi, dându-i flăcăului jumătate din împărăţie, s-a urcat el într-o zi pe tron şi a pus de i-a adus înainte pe fraţii lui.

Când l-au văzut, aceştia au căzut în genunchi şi s-au rugat de iertare. El, după ce i-a dojenit bine şi i-a făcut de ruşine înaintea tuturor, nu le-a făcut nimic, ci i-a gonit ca pe nişte ticăloşi ce erau, lăsându-i în plata Domnului.

Iar el, după ce a făcut cununia, a trăit bine şi mulţumit vreme îndelungată, cum se cade să trăiască omul bun şi cu cugetul curat.

Cele două sălcii

A FOST ODATĂ ca niciodată, a fost o femeie care mult cu multul ar fi dat să aibă şi ea un copil, dar mult se rugase la Dumnezeu şi multe făcuse, dar în zadar.

Într-un an, ducându-se la biserică în noaptea sfintelor Paşti, pe neaşteptate îi ieşi înainte o femeie bătrână care, urându-i „noapte bună”, o opri în loc şi-i zise:

— Femeie, mare ţi-e dorul de copii, dar nu ţi-e scris să ai; iar dacă te-o răbda inima să aibi unul care să-ţi moară când o împlini şaisprezece ani, apoi te pot eu ajuta, dar atât mi-e puterea, mai mare nu mi-e.

— Ce-oi îndura când o muri, nu ştiu, dar măcar să ştiu că-nnebunesc, că mor, să văz şi eu ce e copilul, ăi şaisprezece ani, să-l iubesc şi să-l alint, şi pe urmă o fi ce-o fi, a răspuns femeia.

Şi a pierit bătrâna ca năluca.

Iar femeia, înaintând spre biserică, a văzut o scânteie şi, cum a văzut-o, cum a rămas însărcinată şi peste nouă luni a născut o fată care a crescut, s-a făcut frumoasă de s-ar fi mirat o lume întreagă, cică, de i se dusese vestea peste nouă mări şi ţări; dar în ziua când a împlinit şaisprezece ani, a închis ochii în pace, ca şi cum ar fi adormit, şi cu ei închişi a rămas, că nu i-a mai deschis.

Ţipetele, plânsetele şi vaietele bietei femei ar fi înduioşat tot satul şi pe toţi drumeţii care o auzeau, dar de!... aşa e scris, aşa e şi s-a isprăvit.

A îngropat-o biata maică-sa într-o poiană dintr-o pădure, să fie în mijlocul florilor şi floricelelor, că nu mai putea după ele când trăia, şi după aceea n-a mai trecut mult şi de jale multă s-a tot uscat pe picioare până a murit şi ea.

A trecut, după ce a murit, multă vreme la mijloc, că pământul de-l făcuseră groparii muşuroi pe mormântul fetei în pădure scăzuse şi iarba amestecată cu flori crescuse peste el de nu se mai cunoştea unde era, că şi crucea de lemn de o avusese la cap se tot plecase până căzuse şi se făcuse una cu pământul, iar oamenii, ca omul, uitaseră de tot de ea.

Şi după ce a trecut atâta vreme, iaca i-a venit poftă feciorului împăratului din acel ţinut să-şi facă un palat într-o pădure, şi fiind pădurea unde era îngropată fata a mai frumoasă dintre toate, pe aceea a ales-o, iar acolo locul cel mai frumos era taman poiana unde putrezise biata fată.

Dacă i-a plăcut locul, şi-a durat palatul şi — vezi dumneata, cum s-a potrivit — a căzut bucătăria pe locul unde fusese mormântul.

Acuma cică, fata, cum fusese ea ursită, nu era moartă ca toţi morţii, şi când erau bucatele împăratului pe foc, numai gata să le dea la masă, se desfăcea binişor duşumeaua din bucătărie, cum ieşea bucătarul pe undeva, şi ieşea şi ea, şi mai frumoasă de cum fusese când trăia, şi lua pumni de sare şi arunca în bucate de le făcea potroacă şi iar pierea pe unde venise.

Pe mulţi bucătari îi dăduse împăratul afară din pricină că nu putea mânca nimic din bucate de sărate ce erau, dar degeaba, că oricare venea, bucatele tot sărate le dădea la masă. Odată, mirosind împăratul că trebuie să fie ceva la mijloc, se hotărî să vază el ce e şi cum. S-a pus de-a gătit el singur bucate într-o zi şi cam spre seară — că spre seară îi spuseseră bucătarii că se sărau bucatele — se aruncă pe un pat prefăcându-se că doarme, dar cu ochii gata să vază ce-o fi.

Aşa a văzut cum se desfăcea duşumeaua, cum ieşea frumuseţea de fată şi cum lua dintr-un dulap pumni de sare şi arunca în bucate. Apoi fata se uită

împrejur şi, văzându-l acolo, pesemne că i-o fi plăcut, deoarece se duse spre patul pe care se făcea că doarme acela şi se uită la el lung, ba ce se uită?... că se apropie bine, până nu ştiu cum îi veni la îndemână băiatului şi mi ţi-o prinse repede de mijloc şi o sărută o dată.

Dacă apucă de o sărută, fata se aşeză lângă el pe pat, că aşa-i era scris ei ca, de îndată ce o săruta-o vreun flăcău, să nu mai poată intra la loc în groapă, şi i-a spus istoria ei toată. Iar el, nemaiputând de dragul ei, i-a făgăduit că o ia de nevastă.

Petrecură ei toată ziua şi toată noaptea amândoi, iar a doua zi dimineaţă, ce să vezi dumneata? A fost venind un om de la tatăl-său împăratul, cum că trebuie să vie la împărăţie, că vrea să-l însoare.

Pe biata fată a cuprins-o un plâns de-ţi era mai mare mila, dar feciorul împăratului nu se putea împotrivi poruncii tată-său; trebuia să plece şi a plecat lăsând pe fată plângând, măcar că-i făgăduise că se întoarce şi că tot pe ea o ia de nevastă, că ea îi era dragă lui.

După ce a plecat feciorul de împărat şi a mai plâns fata ce a mai plâns, ce s-a gândit ea: să se ducă şi ea acolo la acea împărăţie, ca să fie pe acolo să vază ce s-o întâmpla, că n-o mai răbda inima să stea locului.

Dacă s-a gândit aşa, a şi plecat...

S-a luat după urmele copitelor cailor şi a ajuns la palat, că nu era departe. Când a ajuns acolo, a prins de a întreba pe unul, pe altul, şi toţi i-au spus că e să se însoare feciorul împăratului cu o fată frumoasă de i-o alesese tată-său.

S-a chinuit ea mult, biata, auzind aşa, dar a mai aşteptat că doar-doar o da cu ochii de feciorul de împărat ca să-i aducă aminte ce-i făgăduise; n-a putut da de el nici c-un preţ, şi a doua zi umblând ea pe

dinaintea palatului, iaca vreo doi slujitori şi o femeie bătrână că vorbeau aşa:

— Ei, doică, acu să vedem ce daruri ai căpăta de nunta feciorului de împărat, că de!... dumneata l-ai alăptat.

— Ei, darul ca darul, ar fi răspuns doica, dar să-l văz eu însurat şi norocul lui să fie bun...

— Păi, de-nsurat o să-l vezi curând, că cică e gata-gata...

Auzind aşa, a cuprins-o pe fată o aşa jale şi o aşa durere, încât s-a dus drept la doică şi a rugat-o să vie mai deoparte să-i spuie ceva. Doica făcu întocmai şi fata îi zise:

— Să spui feciorului împăratului de l-ai alăptat dumneata că fata din bucătăria palatului lui din pădure s-a înecat de dorul lui...

Şi cum a zis aşa, cum s-a repezit la o gârlă de curgea mai încolo niţel şi s-a aruncat în ea.

A ţipat ea, doica, a dat s-o oprească, a rugat pe cei doi slujitori ce o însoţeau să se arunce după ea să o scape... degeaba... Când o găsiră d-o putură scoate pe mal, ea se înecase, murise de-a binelea.

Dar acum, vezi dumneata, lucrurile cum se întâmplaseră nu erau cum ziseseră slujitorii, ci feciorul de împărat spusese lui tată-său cum şi ce fel i se întâmplase şi se ruga mereu de el să-l lase să ia de nevastă pe aleasa inimii lui, şi nevrând împăratul cu nici un preţ, el sta mereu pe lângă el ca doar-doar l-o îndupleca.

După ce se înecă fata, doica se duse de spuse feciorului de împărat ce se întâmplase. Feciorul se repezi ca un zănatec să vază dacă e adevărat că fata care se înecase era iubita lui; şi văzând că ea era, l-a cuprins o aşa durere, încât curând s-a stins pe picioare, lăsând cu limbă de moarte să-l îngroape la un loc cu fata; dar împăratul n-a vrut deloc, ci a pus de l-a îngropat tocmai în partea de dincolo a bisericii.

Dar n-a apucat să se bătătorească pământul pe mormânt, că a răsărit o salcie şi tot în ziua aceea a răsărit o salcie pe mormântul fetei din partea cealaltă a bisericii... Şi au crescut aste două sălcii într-o zi cum cresc altele într-un an, şi curând au crescut mai înalte decât biserica şi au început a se întinde pe acoperiş până li s-au întâlnit ramurile. De atunci, de ce trecea vremea, de aceea se amestecau ramurile şi crăcile mai tare... Şi amestecate şi alăturate stau întruna şi-or fi stând şi în ziua de azi acolo unde or fi, că eu nu ştiu, că nu le-am văzut, ci numai am auzit de ele...

Şi încălecai pe-o şa şi vă spusei dumneavoastră aşa.

Chelbea năzdrăvanul

A FOST ODATĂ un român care a avut nouă feciori, ş-a plecat cu opt din ei ca să-i însoare, că pe cel de-al nouălea n-au vrut fraţii lui să-l ia, că ziceau că e mic.

Umblară ce umblară, şi iacă dădură de-un zmeu care ara nişte pământ.

— Bună ziua, zmeule, zise tatăl feciorilor.

— Mulţumim dumitale... da-ncotro?

— Iaca am plecat să-mi însor ăşti feciori, că le-a sosit vremea... dar dumneata?

— Ia şi eu muncesc din greu la pământu' ăsta şi semăn bucate, că am şi eu nouă fete şi nu prea am zestre să le dau.

— Ai nouă fete, zici?... Apoi dar hai să ne încuscrim, vere, zise omul cu feciorii.

— Ce stai de vorbeşti, măre!... După nişte nevoiaşi de oameni să-mi dau eu fetele? Nu sunt zmei destui?

— Nevoiaşi!... Care, mă?... Feciorii mei, ai? Aoleu, mamă-mamă!... Ia puneţi mâna, măi flăcăi, de-i daţi locu-ăsta gata până-n seară.

— Locul ăsta mi-l dă ei gata până-n seară? întrebă zmeul.

— Aşa or face!

— Ei, dac-or face cum zici, apoi să ştii că ne-am încuscrit.

— Ai, să vă văz, flăcăi... da' să nu mă daţi de ruşine! îi îndemnă omul.

Cei opt feciori începură să sape şi sapă-ncoa şi sapă-ncolo..., dar nu le avea munca spor deloc, pare că nu munciseră cât munciseră.

— Ce ne facem, măi fraţilor, că nu e rost, nu-l isprăvim noi ăsta nici mâine? zise deodată unul dintre flăcăi.

— Dracu ştie, răspunse altul; şi mult ar fi bine să-l putem sfârşi, că una, nu rămânem de ocară, şi alta, punem mâna pe fetele zmeului şi cică sunt nişte fete pline de lipici.

— N-aveţi grijă, măi fraţilor, vă fac eu să scăpaţi de ruşine şi să luaţi fetele zmeului, se auzi un glas lângă ei.

— E-te, mă, Chelbea!... Da' ce cauţi tu aci, măi?

— Am venit să vă dau o mână de ajutor; voi n-aţi vrut să mă luaţi de-acasă, da' eu m-am ţinut după voi şi iacă-mă-s! Da' să nu mai zăbovim, că iaca asfinţeşte soarele; daţi ale sape-ncoa să-mi aleg eu una să mi se potrivească.

Şi încercă Chelbea una - că aşa îl chema pe fratele cel mai mic al flăcăilor - şi încercă alta, până dădu de una cum ştia el şi începu să lucreze... Îi mergea mâna, măre, ca sfârleaza, nici n-asfinţise soarele de tot şi locul era isprăvit de săpat.

Când veni zmeul şi văzu locul săpat, o sfecli de tot, că el nu vrea să-şi dea fetele după oameni pământeni; el se învoise să-i facă gineri, dar se învoise numai că gândea că nu s-or putea ţine de vorbă. Acum degeaba, nu mai avea ce face... le-a dat fetele, dar i-a oprit să doarmă acolo în noaptea aceea, că zicea că se temea să nu rătăcească drumul pe întuneric, iar pe de altă parte le puse gând rău băieţilor.

Se culcară fiecare pe la locurile lor şi adormiră buştean.

Acum zmeul ce aştepta? Atât, ş-apoi să le facă de petrecanie, dar şi Chelbea ce treabă avea? Că năzdrăvan era. Se sculă frumuşel de unde sta ascuns, că se ascunsese să nu dea zmeul cu ochii de el, şi se duse binişor unde-i dormeau fraţii, le luă căciulile din cap, dezbrobodi tot binişor pe fetele zmeului şi le puse

în cap căciulile, iar pe fraţii lui îi legă la cap cu broboadele zmeoaicelor, ş-apoi se duse iar binişor în ascunzătoarea lui şi aşteptă acolo.

Peste noapte ce să vezi? Vine zmeul cu un paloş în mână şi taie toate capetele cu căciuli până la unu, apoi plecă bucuros, gândind c-a omorât pe flăcăi. După ce plecă, veni Chelbea, îşi deşteptă fraţii şi pe tată-său, le arătă lacul de sânge ce cursese din gâturile zmeoaicelor, şi-i sfătui s-o pornească până nu se scoală zmeul, că atunci o fi rău de ei.

Fraţii, când văzură unele ca acestea, se cruciră, dar îşi luară degrabă picioarele la spinare şi se tot duseră.

Nu trecu mult după ce-şi scăpă Chelbea fraţii de moarte, şi porniră ei, dar tot fără el, şi se băgară argaţi la un moşier.

Chelbea tot vrând să-i păzească, dacă s-or pomeni cumva în vreo primejdie, se duse să se bage şi el argat la moşierul acela, unde-i erau fraţii. Moşierului nu-i mai trebuiau argaţi, c-avea destui, dar văzându-l bun de gură, de istorii, de una, de alta, îl acceptă, ba chiar cu simbrie mai bună decât pe fraţii lui, şi-l ţinea tot pe lângă el, că era şi vrednic şi-l mai şi făcea să râză povestindu-i câte alea toate.

Fraţii, când văzură că el a nimerit mai bine decât ei, prinseră pică pe el şi se hotărâră, de-or putea, să-l răpuie.

Aşa într-o zi, când venise moşierul să vază cum muncesc, că-i trimisese să secere nişte grâu, iaca îi ieşi unul dintre ei înainte şi-i spuse:

— Cocoane, nu ştii ce s-a lăudat Chelbea?

— Nu... Ce-a zis?

— S-a lăudat că cică... auzi dumneata, el poate aduce cloşca zmeului cu puii de aur.

Se întoarse moşierul acasă şi, cum ajunse, strigă pe Chelbea.

— Măi Chelbeo...

— Porunciţi, cocoane.

— Da' ce te-ai lăudat tu către fraţii tăi că poţi s-aduci cloşca cu puii de aur a zmeului?

— Ba eu nu... să mă ferească Dumnezeu!

— Ba da, nu-mi spuseră ei?... Să faci bine s-o porneşti, să mi-o aduci numaidecât.

— Păi, cocoane, nu ţi-au spus ei aşa ca să mă crească, ci ca să mă prăpădească, da' cu ajutorul lui Dumnezeu sfântu' eu o să încerc, doar de le-oi da-n cap.

Şi plecă bietul Chelbea a doua zi şi se făcu o pasăre, s-ajungă mai iute, iar dacă ajunse acolo se făcu o muscă şi se furişă în odaia unde se afla cloşca. Peste noapte întinse mâna ca s-o ia. Atunci cloşca strigă:

— Cârrr! Săi, stăpâne, că mă fură Chelbea!

Zmeul cum o auzi, cum sări din pat şi alergă în odaia cloştii, dar şi Chelbea se schimbă în muscă la loc şi se ascunse într-o crăpătură de zid de nu-i fu cu putinţă zmeului să-l găsească, şi zmeul plecă ocărând cloşca, fiindcă-l trezise din somn degeaba.

Cum plecă zmeul, Chelbea se şi dădu jos şi puse mâna pe cloşcă.

— Ia-mă, Chelbeo, că tot mai priceput eşti tu decât zmeul! zise cloşca.

Şi în ăst chip aduse moşierului cloşca cu puii de aur a zmeului.

Când au auzit fraţii săi că s-a întors cu izbândă, ba că stăpânul îi mai dăduse şi o grămadă de bani, s-au prăpădit cu firea de tot.

— Măi, tot să nu-l lăsăm, zise unul dintre ei: să spunem că s-a lăudat că poate s-aducă, dacă vrea, cămaşa zmeului de pe el.

— Aşa să facem, să nu-l lăsăm, ziseră cu toţii.

Şi se duse unul dintre ei la moşier şi-i spuse c-aşa ş-aşa.

— Chelbeo! strigă moşierul.

— Poruncîţi, cocoane.
— Ce te-ai mai lăudat către fraţii tăi că poţi s-aduci cămaşa zmeului după el?
— Ba eu nu, cocoane, ferească Dumnezeu, nu m-am lăudat.
— Eu nu ştiu, aşa mi-au spus fraţii tăi, aşa trebuie să fie! Mâine s-o porneşti să-mi aduci cămaşa, zise moşierul.
— Să plec, cocoane.
Şi a şi plecat a doua zi dimineaţa cum s-a luminat de ziuă.
Se duse el, se duse şi, când ajunse la casele zmeului, se prefăcu în purice şi aşteptă până se înseră, ca să se culce zmeul, iar când să se dezbrace să se culce, ţop! pe cămaşa zmeului şi pişcă-l şi pişcă-l...
— Măi, fir-ai al dracului de purice, zise zmeul sculându-se şi căutându-l să-l prinză, că se pitula Chelbea al nostru cum ştia el mai bine.
Îl căută ce-l căută zmeul, dar văzând că nu poate dormi, scoase cămaşa după el şi o aruncă alături de pat. Atât i-a trebuit lui Chelbea, că a şi înhăţat-o, cum a adormit zmeul, şi p-aci îi fu drumul... drept la moşier.
Cum i-o duse, cum îi dădu stăpânu-său parale şi-l puse cu el la masă. Fraţii, când auziră că iar s-a întors, s-au îndârjit de tot.
— Mă, să zicem că s-a lăudat să-l aducă pe zmeu viu, nevătămat.
— Aşa să zicem, se învoiră cu toţii.
Şi fuga la moşier să-i spuie.
Cum auzi moşierul una ca asta, îl şi chemă pe Chelbea.
— Chelbeo, te-ai lăudat iar că poţi s-aduci pe zmeu, viu, nevătămat; mâine, până-n zori, s-o porneşti, că vreau să văz şi eu chip de zmeu.
— Să plec, cocoane, să plec.

— A doua zi, luă o secure de nouăzeci şi nouă de oca[1] de fier la spinare şi plecă. În hotarul moşiei zmeului se afla pe vremea aceea un copac peste măsură de mare. Chelbea se prefăcu într-un moş bătrân şi începu a da cu securea în el, până auzi zmeul bocănind şi veni să vază ce e.

Când veni şi văzu pe moş, îl întrebă:

— Da' ce faci acolo, măi?

— Uite, m-a trimis boierul cutare să fac un tron, c-a murit Chelbea şi în alt loc nu e pomeneală d-aşa copac gros, aşa că îndrăznii de venii să-l dobor p-ăsta.

— Dacă e pentru Chelbea, doboară-l! zise zmeul, înfuriat.

Şi se puse pe iarbă să se mai odihnească.

Nu trecu mult şi Chelbea tăie copacul şi fiind scorburos, lesne îi fu să-l potrivească pe dinăuntru, ca s-arate ca un tron. După ce îl potrivi, îi puse fund într-o parte şi, când să-l puie pe celălalt, se rugă de zmeu:

— Eşti bun dumneata să te vâri colea înăuntru şi pe unde s-o vedea afară să-mi spui să împănez, că de-o răsufla pe undeva şi n-o fi Chelbea mort de tot, apoi îl sparge şi iese afară de se apucă iar de năzdrăvănii, că e un şmecher şi jumătate; da' de n-o avea pe unde să răsufle, îngropat rămâne.

Zmeul, prost ca toţi zmeii de altfel, când auzi că e vorba de Chelbea, nu se gândi mai departe şi se vârî în tron.

Chelbea atât aştepta. Puse repede fundul, îl bătu bine, îl luă în spinare şi, cât te-ai şterge la ochi, se întoarse la moşier cu isprava făcută.

— L-ai adus, Chelbeo?

— L-am adus, cocoane, dar stai să-l mai dau de-a rostogolul, să se-ncingă, c-apoi o păţim.

— Păi, dacă s-o încinge, ce face?

---

1 Oca - veche unitate de măsură pentru greutate egală cu un kilogram şi un sfert (n. red).

— Are să sară în sus când oi desfunda tronul, şi dacă o sări, când o cădea, cade mort.

Şi drept, dacă desfundă tronul, după ce-l mai rostogoli niţel, sări zmeul o dată cam la trei stânjeni[1] în sus şi când căzu, căzu mort.

Acum boierul acela a fost mulţumit aşa de mult de isprava lui Chelbea, că s-a hotărât să nu-l mai trimită nicăieri.

Dar a doua zi veniră iar fraţii săi şi-i spuseră că iar s-a lăudat Chelbea că poate aduce iepele sirepele din smârcurile mărilor.

Moşierul, când a auzit, i-a şi poruncit lui Chelbea să le aducă, gândindu-se: „De-oi avea iepele sirepele din smârcurile mărilor, apoi cine se mai pune cu mine împotrivă?... Mi-e mie milă şi de Chelbea, nu e vorbă, dar cum le-a adus pe celelalte, le aduce el şi pe-astea”.

— Nu ştiu, cocoane, de m-oi mai întoarce, zise Chelbea oftând, când auzi, da' ca să-ţi fac voia dumitale, oi încerca.

Acum Chelbea avea noroc, bietu', că era năzdrăvan, şi aşa ştia toate cum să le ia; de data asta el se făcu o coţofană neagră şi se duse în nişte bozii de se culcă acolo cu faţa în sus, ca şi cum ar fi fost mort. Stătu coţofana aşa ce stătu şi numai ce veni o cioară de se puse pe pieptul ei. Coţofana haţ! şi prinse îndată cioara şi dacă o prinse se făcu om la loc.

— Să-mi spui, cioară, cum să intru eu în grajdul iepelor sirepelor din smârcurile mărilor?

— Tu erai, Chelbeo?... Apoi văz eu c-o să te învăţ... Uite cum să faci: să prinzi o cioară şi s-o arzi s-o faci scrum, şi cu scrumul ăla să ungi lacătele de la uşa grajdului, că de le-oi unge aşa, se deschid; dar când oi intra în grajd, să te repezi la un bici de flăcări, care e atârnat în zid şi să începi a le bate nemiluit.

---

1 Stânjen - veche unitate de măsură pentru lungime, variind între 1,96 m şi 2,23 m lungime (n. red).

— Mulţumescu-ţi, cioară, zise Chelbea.

Şi se pregătea să-i dea drumul, drept mulţumită că-l învăţase; dar cioara îi zise:

— Măi Chelbeo, arde-mă pe mine, că tot sunt bătrână şi îţi sunt în mână, ce să te mai căzneşti să prinzi alta?

Lui Chelbea, drept, îi era milă de ea, dar dac-a zis ea aşa, ce era el de vină? O arse, o făcu scrum şi cu scrumul acela unse lacătele şi intră în grajdul iepelor.

Iepele, cum l-au văzut, pe dată au început să vorbească:

— Păi, ăsta parcă e Chelbea năzdrăvanu', de-a prins zmeul viu, nevătămat.

— El, cu voia dumneavoastră! zise Chelbea şi puse mâna pe biciul de flăcări şi, până să se dezmeticească ele, începu a le da în cap şi dă-i şi dă-i până ce una dintre ele îi zise:

— Nu ne mai bate, Chelbeo, că bun stăpân ne vei fi, ci încalecă pe una dintre noi şi du-ne unde-i şti.

„Vă dădui de cap”, se gândi Chelbea destul de bucuros, una că scăpase cu viaţă şi alta că era să facă să-i crape fraţii de necaz.

Când se apropie Chelbea de casă, iacă văzu moşierul flacăra biciului.

— Ce flacără să fie aceea, măi? întrebă el pe fraţii lui Chelbea.

— Nu ştim nici noi, cocoane, doar dacă n-o fi Chelbea cu biciul de flăcări, care mână iepele sirepele.

Şi drept, el a fost. Când a intrat în curte cu iepele, s-au speriat cu toţii, că nici nu se pomeniseră şi nici că s-or mai pomeni vreodată aşa minuni de iepe.

— Ei, Chelbeo, să ştii că mă prinz cu tine frate de cruce, zise moşierul văzând iepele în curte, şi toate bogăţiile mele or fi ş-ale tale... pe din două.

Şi-şi dădură apoi mâna şi se îmbrăţişară amândoi.

Către seară, iacă se pomeni moşierul cu Chelbea că vine la el:

— Măi frate, ştii una?

— Ştiu, dacă mi-i spune.

— Fraţii mei, auzi, s-au lăudat că ei pot stinge şira aceea de paie numai cu basmalele, dacă i-o da foc cineva.

— Ce spui?... Apoi, dar să-i vedem, că mie mi-s tare dragi minunile... Măi argaţi...

— Auzim, cocoane.

— Ce mă, v-aţi fost lăudat către Chelbea că puteţi stinge şira de paie cu basmalele, de i-o da foc cineva?

— Ba noi nu.

— Ba da, nu-mi spuse Chelbea?... Hai, porniţi de-i daţi foc şi să vă văz vrednicia.

Fraţii lui Chelbea rămaseră împietriţi, neştiind ce să facă.

— Haide, nu mai staţi, c-apoi de! Chelbea cum a făcut ce s-a lăudat către voi? Faceţi şi voi ce v-aţi lăudat către el.

„O păţirăm cât de bună!”, se gândiră fraţii lui Chelbea; dar neavând ce-şi face capului, se urcară pe şiră, după ce-i dădură foc, ca s-o stingă cu basmalele.

Ce să stingă, că mai rău ardea; şi a ars până la pământ şi şira, dar au ars şi ei; şi aşa a scăpat Chelbea de fraţii lui care n-au ţinut seamă că-i scăpase de la moarte şi au vrut să-l răpuie de atâtea ori; dar, vezi dumneata, Dumnezeu ştie el ce face.

Iar eu încălecai p-o şa
Şi vă spusei dumneavoastră aşa.
Şi încălecai pe-o viespe
Şi-o lăsai la dumneavoastră în iesle.

Să te duci dumneata, cocoane, că eşti stăpân,
Să pui să-i dea şi ei niţel fân.

POVEŞTI SIRIENE

Împăratul orb

A FOST ODATĂ un împărat care avea trei feciori. Doi dintre ei erau de la aceeaşi mamă, iar al treilea, de la o alta.

Împăratul, om milostiv era respectat de toţi supuşii săi ca un tată. Orice drumeţ ce poposea la palatul lui era cinstit, primind mâncare şi bună găzduire. Şi, de aceea, nu era om care să nu-l iubească.

Într-o zi, împăratul orbi fără de veste, şi nici un vraci nu-i putu găsi leacul până nu trecu pe acolo un derviş[1] pribeag. Când îl văzu pe împăratul cel orb, dervişul îl întrebă cu mare milă ce i se întâmplase.

— Am fost lovit de o boală atât de grea, încât nici un doftor nu-mi poate găsi leacul.

— Eu am să-ţi spun leacul cu care, de-o vrea cerul, te vei vindeca negreşit, îi spuse dervişul.

— Care este leacul acela? îl întrebă degrabă împăratul.

— Într-o grădină anume se află un gutui şi un măr. De vei mânca poame de acolo te vei tămădui, dar e tare greu să ajungi la această grădină, îi grăi dervişul.

Apoi dervişul le lăsă un vas în care să adune fructele şi plecă, iar cei trei fii ai împăratului îşi vestiră tatăl că sunt gata să meargă cu toţii să-i aducă mere şi gutui din grădina aceea.

— Duceţi-vă, dragii tatii, şi Allah fie cu voi! le zise împăratul.

Cei trei porniră spre grădina căutată. Merseră întruna până ce la o răscruce deteră peste o fântână.

1 Derviş - călugăr musulman (n. red.).

Pe unul din drumuri stătea scris: „Drum în flăcări”, pe cel de-al doilea „Drum în apă”, iar pe cel de-al treilea „Drum fără întoarcere”. Hotărâră să meargă fiecare pe câte un drum şi la întoarcere, să se întâlnească la aceeaşi fântână.

Şi aşa feciorul cel mare porni pe drumul în flăcări, feciorul cel mijlociu pe drumul în apă, iar cel mic, Saaladin, pe drumul fără întoarcere. După puţin timp feciorul cel mare se întoarse, căci nu îi fu cu putinţă să străbată un drum atât de greu. Se aşeză la fântână, în aşteptarea celor doi fraţi ai săi. Nici nu se aşeză bine, că fratele mijlociu se şi ivi; nici lui nu îi fusese cu putinţă să străbată un drum atât de greu. Se aşezară amândoi fraţii, ca să-l aştepte pe fratele lor mai mic.

Pe drumul său, Saaladin merse multă vreme până se trezi în faţa unui palat durat numai şi numai din capete de om. Se opri înmărmurit să-l privească şi, pe când se tot uita la el, văzu trecând pe acolo un bătrân. Îi dădu bineţe şi îl întrebă ce era cu acest palat atât de neobişnuit.

Bătrânul îi răspunse:

— Fiule, fugi cât mai departe de aici, căci, de te zăresc cumva balaurii, îţi vor tăia şi ţie capul, aşa cum au făcut cu ceilalţi, şi ţi-l vor pune deasupra tuturor acestor capete!

— Da, dar n-am voie să mă întorc din drum, căci trebuie să dobândesc merele şi gutuile care vindecă orbirea, îi răspunse Saaladin.

Apoi îşi depănă povestea, iar bătrânul îl povăţui aşa:

— Fiule, lasă-ţi calul aici, ia numai vasul şi du-te în grădină. Acolo se află nu mai puţin de şapte balauri. De-i găseşti dormind, intră prin cealaltă parte a grădinii şi culege câte mere şi gutui vrei. Dar de sunt treji balaurii, ai grijă să nu intri în grădină, altminteri eşti pierdut.

Saaladin îşi luă rămas bun de la bătrân şi, după ce îi mulţumi pentru povaţă, se îndreptă spre grădină. Văzând că cei şapte balauri dorm, intră prin cealaltă parte a grădinii şi începu să adune în vasul dat de derviş atâtea gutui şi mere până ce-l umplu. Apoi se întoarse în grabă acolo unde-l lăsase pe bătrân, îi mulţumi din nou, îşi încălecă armăsarul şi se întoarse la fraţii săi. Aceştia, când văzură că Saaladin întârzie, bănuiră că se va întoarce cu merele şi gutuile tămăduitoare şi, roşi de pizmă, puseră la cale cum să scape de mezin. Aveau să-l arunce în fântână de cum s-o întoarce şi aşa ei doi, fraţii mai mari, se vor duce la împărat cu leacul făgăduit, dobândind astfel recunoştinţa şi întreaga dragoste a părintelui lor.

Când Saaladin ajunse la ei, îi dădură frumuşel bineţe, îi luară merele şi gutuile, chipurile ca să le privească îndeaproape şi apoi îl rugară, aşa cum se învoiseră între ei, să coboare în fântână după apă, lucru pentru care era nevoie de un bărbat zvelt, iar ei doi erau mult prea voinici. Îl legară aşadar pe Saaladin cu o sfoară şi îl lăsară în fântână. Dar nici nu ajunse bine mezinul la mijlocul fântânii, că cei doi fraţi mai mari tăiară funia, iar Saaladin se prăvăli la fund, gemând de durere. Iute cei doi fraţi încălecară pe cai şi se întoarseră cu gutuile şi merele la tatăl lor. Când i le dădură, acesta îi întrebă ce ştiu despre Saaladin.

— L-am aşteptat multă vreme, tată, dar el nu s-a arătat, îi răspunseră ei. Cu voia lui Allah, poate că se va întoarce curând.

Împăratul mâncă poamele aduse de cei doi fii ai săi, dar nu-şi recăpătă vederea şi nu simţi nici cea mai mică uşurare a suferinţei sale. Atunci porunci să fie găsit dervişul înşelător şi să i se taie capul, căci îl minţise cu neruşinare.

Când dervişul se înfăţişă înaintea sa, împăratul îi spuse:

— Leacul tău nu m-a vindecat precum ai făgăduit tu.

— Se vede treaba că cel ce ţi-a adus poamele nu este acelaşi cu cel care le-a cules, de aceea nu te-ai vindecat, îi grăi liniştit dervişul.

În vremea aceasta, pe lângă fântâna în care fusese aruncat Saaladin trecu o caravană. Un cămilar se băgă în fântână, după apă, ca să-şi adape cămilele. Aşa dădu de Saaladin. Îl trase afară, îl îngriji cu răbdare şi milă, îl ajută să se pună pe picioare. Apoi îl îmbrăcă cu haine frumoase şi, cu Saaladin împreună, caravana îşi urmă drumul până ajunse chiar în oraşul împăratului, tatăl lui Saaladin.

Unul dintre cămilari, luându-l pe Saaladin cu el, se duse la împărat şi îi spuse:

— Împărate, ne-a fost dat ca în drumul nostru să întâlnim un flăcău bun la suflet. L-am salvat de la pieire şi ţi l-am adus ţie în dar, cu rugămintea noastră umilă de a-l primi.

Auzind vorbele cămilarului, cei doi prinţi mai mari fură munciţi de o amarnică bănuială. Nici nu intră bine Saaladin în încăperea în care se afla împăratul, şi acesta îşi deschise ochii şi îşi recăpătă vederea. Primul om pe care-l văzură ochii lui înzdrăveniţi ca prin minune fu însuşi Saaladin. Se ridică împăratul şi-şi îmbrăţişă cu drag mezinul. Iar acesta îi povesti ce nelegiuire îi făcuseră fraţii săi, iar împăratul porunci de îndată să li se taie capul.

Saaladin îi urmă la tron, iar dervişul fu răsplătit din plin.

Hasan şi împăratul Roşu

ÎN VREMURILE DE DEMULT trăia un împărat care avea trei feciori: Aladin, Magdin şi Hasan. Într-o bună zi, împăratul căzu la pat. Câţi doctori se aflau în Bagdad, toţi veniră la el, ca să-i găsească leacul, dar zadarnică le fu şi ştiinţa şi truda. Iar starea împăratului se înrăutăţea pe zi ce trecea. Nu ştim cum îi ajunse împăratului la ureche că ar fi poposit la Bagdad, tocmai din India, un doftor priceput foarte în tainele meseriei, că iute trimise după el. Doftorul cel vestit sosi, îl cercetă pe bolnav cu luare-aminte şi, la sfârşit, îi spuse mâhnit:

— Ai o boală grea, măria-ta. Nu te poţi lecui de ea decât bând un ulcior cu apa vieţii, iar apa aceasta minunată nu se află într-alt loc decât în Insula de mărgean şi acolo nu poate ajunge decât un viteaz între viteji şi acela, cu viaţă lungă.

Cum auzi aceasta, Aladin îl vesti pe tatăl său că va pleca spre Insula de mărgean, ca să aducă apa vieţii. Împăratul, ca tată bun ce era, se împotrivi, încercând să-şi abată fiul de la hotărârea lui, căci pe drum îl pândeau tot felul de primejdii. Aladin însă stărui să plece, iar a doua zi după ce luă cu el o pungă cu aur şi alta cu argint. Încălecă pe cal şi porni spre Insula de mărgean. După ce merse o bucată de drum, obosi. Descălecă şi se aşeză pe o piatră, ca să se odihnească puţin şi să mănânce. Abia puse masa, când, deodată, pământul se despică, dând la iveală un câine alb cu o înfăţişare înfiorătoare. Se opri în faţa lui Aladin şi spuse:

— Dă-mi şi mie să mănânc din mâncarea ta!

Drept răspuns, Aladin puse mâna şi ochi animalul care fugi lătrând înfricoşător.

Uşurat, Aladin încălecă din nou şi îşi văzu mai departe de drum. Nu trecu mult şi se opri la o răspântie cu trei drumuri. Pe primul stătea scris: „Spre oraşul de aur”, pe cel de-al doilea: „Spre oraşul de argint”, iar pe cel de-al treilea: „Cine urmează acest drum va muri”. Aladin alese drumul oraşului de aur şi porni într-acolo. După ce merse o vreme, zări în depărtare ceva ce strălucea cu putere, de parcă ar fi fost o perlă mare. Înviorat, îşi zori armăsarul până ce ajunse într-un oraş mare, ce strălucea ca mândrul soare. În el, toate casele erau din aur curat în care sclipeau perle şi nestemate. Până şi apele care se întreţeseau cu grădinile aveau albia de aur, iar prundişul lor era din perle şi pietre preţioase. Oraşul şi viaţa locuitorilor îl vrăjiră într-atât pe Aladin, încât nu mai izbuti să se urnească de acolo, înecându-se în plăceri şi desfătări. Începu să-şi risipească banii pe băutură şi jocuri de noroc, până ce rămase fără o lescaie. Atunci, ca să aibă cu ce-şi duce zilele, se tocmi muncitor cu ziua într-o cafenea. Trecură luni şi Aladin nu se mai întoarse acasă, iar boala se cuibări şi mai avan în trupul vlăguit al împăratului.

Când nu mai era nici o nădejde ca Aladin să se mai întoarcă, îşi vesti şi Magdin tatăl că va pleca să-i aducă leacul din Insula de mărgean. În zadar încercă împăratul să-l împiedice să plece, că el îşi făcu cu grijă toate pregătirile, luă cu el o pungă de aur şi una de argint, încălecă pe cal şi apucă pe acelaşi drum pe care pornise Aladin. Când osteni de atâta mers descălecă şi se odihni lângă aceeaşi piatră unde se odihnise şi Aladin. Puse masa şi începu să mănânce. Deodată, pământul se despică şi din el apăru un câine alb care zise:

— Dă-mi şi mie din mâncarea ta!

Iute Magdin înşfăcă arcul şi săgeata, cu gând să-l ucidă.

Câinele fugi urlând înfricoşător. Magdin se ridică nepăsător, încălecă pe cal şi-şi văzu mai departe de drum. După puţin timp ajungând la aceeaşi răspântie ca şi fratele său Aladin, o luă pe drumul oraşului de argint. Când se apropie, oraşul îi păru atât de strălucitor, de parcă ar fi fost luna însăşi. Intră în el şi văzu, uluit, că toate casele erau făcute numai şi numai din argint bătut cu pietre preţioase. Până şi albiile râurilor erau tot de argint, iar prundişul lor din perle şi mărgean. Atât de straşnic îl ademeni oraşul, atât de tare îl prinse în mrejele sale, încât Magdin, uitând de toate, rămase să trăiască acolo. Cunoscu farmecul plăcerilor, al desfătărilor şi al beţiei şi îşi cheltui cu nesaţ banii în chefuri şi jocuri de noroc. Şi, într-o bună zi, când se trezi sărac lipit, se tocmi muncitor cu ziua la un birt, ca să-şi poată duce zilele de azi pe mâine. Trecură alte luni şi, acasă, toţi îşi pierdură nădejdea că Aladin sau Magdin s-ar mai putea întoarce, iar boala împăratului era din ce în ce mai grea.

Văzând toate acestea, Hasan hotărî să plece şi el după apa vieţii. Şi, fără să dea ascultare rugăminţilor părintelui său, se avântă la drum. Merse şi merse până ce osteni; atunci se aşeză să se odihnească pe aceeaşi piatră pe care mai înainte se odihniseră cei doi fraţi ai săi. Puse masa şi, când să ducă la gură prima îmbucătură, pământul se despică deodată şi din el răsări câinele cel alb care-i zise:

— Dă-mi şi mie să mănânc din mâncarea ta Hasan!

La început Hasan se nelinişti, căci înspăimântător mai era câinele alb, dar se stăpâni şi îl pofti să împartă împreună mâncarea. Câinele începu să înfulece cu lăcomie, în timp ce Hasan se holba la el îngrozit. Cum sfârşi de mâncat, câinele se uită la Hasan, râse şi-i zise:

— Împăratul Roşu îţi mulţumeşte şi te sfătuieşte să o iei pe drumul pe care stă scris: „Cine urmează acest drum va muri”.

Apoi arătarea cea grozavă dispăru la fel de neaşteptat precum apăruse.

Uluit de spusele câinelui, Hasan se ridică, încălecă pe armăsar şi-şi văzu de drum.

După puţin timp ajunse la răspântie. Se opri şi chibzui pe care din drumuri să apuce. Se hotărî să urmeze sfatul împăratului Roşu şi o luă pe drumul pe care scria „Cine urmează acest drum va muri”. Pe când înainta, i se păru că aude vocile fraţilor săi. Întoarse capul, dar, nezărind în urma lu, pe nimeni, îşi văzu de drum.

După un timp, i se păru că aude vocea tatălui său dar, cum nu văzu pe nimeni, îşi văzu mai departe de drum. Deodată zări o floare frumoasă, întinse mâna să o culeagă, dar floarea pieri ca o nălucă, râzând cu glasul fratelui său Aladin.

Apoi din spatele său se auzi o larmă cumplită. Se uită să vadă ce e: o floare dansa, strigându-l cu glasul lui Magdin. Când se apropie de ea, floarea pieri râzând.

Nedumerit foarte, Hasan începu să se rotească şi el ca şi floarea ce se tot învârtea când, deodată, pământul se despică şi din el ieşi câinele cel alb şi înspăimântător care îi spuse:

— Încalecă cu nădejde pe spinarea mea, voinice, că vom zbura împreună spre Insula de mărgean!

Hasan încălecă pe spatele câinelui, străbătu văzduhul cu iuţeala fugerului şi se pomeni în faţa unui castel de aur, de argint şi pietre preţioase. Câinele îi grăi atunci:

— Intră acum în acest palat. Într-o sală mare ai să dai de multe arătări. În mijlocul acestora se află căpetenia lor, dracul dracilor, cu numele de Astarte. Cum intri, tu strigă: „Astarte a murit!” Dracii vor

crăpa cu toţii până la ultimul; tu pune mâna pe ulciorul ce se află în faţa lui pe masă şi întoarce-te fuga la mine. Dar ai grijă, Hasane, să nu care cumva să iei altceva de acolo, în afară de ulcior, oricât ţi-ar încânta privirea.

Hasan intră în palat, ajunse în sala cea mare în care erau strânşi dracii şi când ajunse în mijlocul lor strigă cu tărie:

— Astarte a murit!

Şi pe loc dracii muriră cu toţii. Luă iute ulciorul şi dădu să plece, dar, înainte de a ieşi, zări un şirag de perle atât de frumoase, încât, năucit, uită de povaţă, se apropie, puse şiragul în buzunar şi ieşi. Înainte însă de a ajunge la împăratul Roşu, câţiva draci îl prinseră şi-l duseră la căpetenia lor, Astarte. Acesta îl întrebă ce voia şi de ce venise acolo. Hasan îi mărturisi totul, fără ocolişuri. Când pomeni numele împăratului Roşu, dracii făcură cu toţii o plecăciune adâncă. Apoi Astarte îi grăi aşa lui Hasan:

— În cinstea lui Roşu împărat te iertăm de astă dată. Nu-ţi vom lua viaţa, dar nici nu-ţi vom da apa vieţii până nu-mi vei aduce tichia fermecată care te face nevăzut.

Hasan ieşi nevătămat de la draci. Când ajunse la câine, îl găsi încruntat şi mânios:

— Până acum nici om, nici diavol nu a nesocotit porunca lui Roşu împărat. Drept pedeapsă pentru neascultarea ta am să te tai în bucăţi! Te sfătuisem să nu iei altceva decât ulciorul.

Hasan începu să se jeluiască şi să ceară îndurare. Roşu împărat îl iertă şi îi făgădui să-l ajute în dobândirea tichiei fermecate. Şi iarăşi Hasan se urcă pe spatele lui şi zburară prin văzduh până ajunseră la o peşteră mare. Aici Roşu împărat îi spuse să intre, să ia tichia şi, deşi înăuntru va vedea o fată frumoasă foarte, să nu cumva să întindă mâna după ea.

Intrarea peşterii era păzită de un leu, care avea dinainte un muşuroi de orz, şi de un cal care avea dinainte o halcă de carne. Hasan puse orzul în faţa calului şi carnea în faţa leului şi îşi urmă, liniştit, drumul în peşteră. Nu ajunse bine pe la mijlocul peşterii şi văzu o fată frumoasă ce se apropia de el purtând pe cap tichia fermecată. Când ajunse la el, fata înclină capul, iar Hasan întinse mâna, îi luă tichia şi plecă iute, dar inima îi fu vrăjită de această fată.

Fata îl strigă pe nume, venind spre el cu braţele întinse. Hasan nu se putu stăpâni şi întinzându-şi mâna, o prinse pe a ei.

Cât ai clipi, fata se preschimbă într-un duh rău înfricoşător care se repezi la el să îl sugrume. Atunci calul şi leul îi săriră în ajutor, căci nu uitaseră binele ce le făcuse flăcăul dând fiecăruia mâncare potrivită. Încolţit de leu şi de cal, duhul cel rău îl lăsă în pace pe Hasan, dar, în schimb, îi luă tichia şi îi spuse:

— Nu vei dobândi tichia fermecată decât după ce îmi vei aduce perla cea mare.

Hasan se întoarse la Roşu împărat. Când îl văzu, câinele vru să-i ia viaţa, căci îi nesocotise porunca şi întinsese mâna spre fată. Şi iarăşi Hasan îi ceru fierbinte îndurare şi iarăşi câinele se înduplecă. Încălecând iar Hasan pe spatele câinelui, acesta zbură cu el în înaltul cerului, străpungând norii. În apropierea unei fântâni, câinele se lăsă pe pământ şi îi zise:

— Acum coboară în fântâna aceasta. Ai să vezi un zid cu o uşă. Tu deschide uşa şi mergi pe coridoarele lungi. La capătul lor se află o sală mare, unde o femeie stă pe două stânci. Ea îţi va arăta tot felul de femei frumoase, apoi te va duce la perla cea mare. Tu ia-o şi întoarce-te pe îndată. Dar ai grijă, Hasane, să nu care cumva ca vreuna din femeile acelea frumoase să-ţi câştige inima, căci de data asta nu te voi mai ierta.

Hasan plecă deci, coborî în fântână, găsi uşa, intră, merse pe coridoarele lungi până la sala cea mare, unde întâlni femeia care îi arătă tot felul de bogăţii, îl duse în cotlonul unde se afla perla cea mare. Hasan o luă şi se întoarse numaidecât, în vreme ce femeile îl ademeneau: „Vino, Hasane, întoarce-te la noi!”

O clipă, Hasan uită de povaţă şi vru să le răspundă, dar i se păru că aude glasul câinelui strigându-l. Se dezmetici şi se grăbi să se întoarcă. Ieşi din fântână cu perla, ajungând cu bine la câinele care-l aştepta. Acesta îi povesti atunci cum fraţii lui mai mari au încercat să-l ucidă, şi cum au ajuns a fi unul muncitor cu ziua la o cafenea, iar altul, la un birt. Apoi câinele îl purtă pe Hasan în zbor, mai întâi până la peşteră, unde flăcăul dădu perla în schimbul tichiei, şi mai departe la palatul diavolilor, unde, în schimbul tichiei fermecate, primi ulciorul cu apă vie chiar de la Astarte însuşi. Cu ulciorul cu apa vie în mâini, Hasan se întoarse la credinciosul său ajutor.

Acesta îl purtă iar pe spate, zburând la oraşul de aur, unde-l găsi pe fratele său Aladin, şi la oraşul de argint, unde-l găsi pe Magdin.

Îşi luară cu toţii rămas bun de la Roşu împărat, îi mulţumiră pentru izbăvitorul său sprijin şi îl rugară, smeriţi, de iertare.

Tustrei fraţii merseră fără odihnă până la Bagdad, unde tatăl lor, împăratul, era pe moarte. Cu ultimele puteri, el bău apa vieţii şi pe dată se înzdrăveni. Drept mulţumire pentru binele făcut, împăratul îl lăsă pe Hasan moştenitorul său.

Hasan se însoţi cu fata împăratului Indiei, cea care, pentru frumuseţea ei, era numită Luceafărul de dimineaţă. Şi au trăit cu toţii fericiţi, până la adânci bătrâneţi.

Pescarul şi peştele

SE POVESTEŞTE că, odată, un pescar pescui într-un râu până noaptea târziu, fără a fi izbutit să prindă vreun peşte. Înainte de a pleca acasă, aruncă năvodul pentru ultima oară şi atunci prinse un peşte mare de culoare argintie. Se bucură tare mult şi tocmai se pregătea să meargă spre casă, când peştele prinse a-i vorbi:

— Dă-mi drumul şi am să fac din tine nu numai un om bogat, ci şi primarul satului.

Pescarul se minună de cuvintele peştelui, înainte de a-i da drumul, peştele îi mai spuse:

— Dar să nu uiţi: nu trebuie să pomeneşti nimănui de unde-ţi vine bogăţia.

Pescarul îi făgădui că va face întocmai, dete drumul peştelui înapoi în apă şi se întoarse acasă. Acolo se şi împlinise o parte din făgăduiala peştelui. Vechea lui casă dispăruse, iar în locul ei apăru o locuinţă nouă, înecată în belşug şi încărcată cu lucruri alese. Nu trecu mult şi oamenii din sat îl numiră primar.

Nevasta începu să-l iscodească, vrând să afle cu tot dinadinsul de unde îi veneau toate aceste bogăţii şi izbânzi. Şi cu cât se înverşuna mai mult dânsul să tacă, ea cu atât îl cicălea mai tare. Până la urmă, ca să aibă linişte, omul îi povesti îmtâmplarea cu peştele. Nici nu apucă să-şi sfârşească vorba, şi casa cea nouă se făcu nevăzută şi în locul ei se afla iarăşi căsuţa cea dărăpănată. Mare necaz îi cuprinse pe amândoi când se văzură din nou săraci.

A doua zi, pescarul plecă abătut la pescuit. Zăbovi mult pe malul apei; arunca năvodul şi iar îl scotea, doar-doar o prinde din nou peştele argintiu, dar în zadar. În cele din urmă, seara târziu izbuti să-l

prindă iarăşi. Se bucură nespus pescarul şi îl rugă să-l facă din nou om bogat.

— Am să-ţi fac acum o casă mai mare şi mai frumoasă. Dar vezi ca nu cumva să-mi dai din nou taina în vileag, îi spuse peştele.

Pescarul îi dădu drumul şi-şi văzu de drum. Îi găsi pe ai săi într-o casă mare şi arătoasă, aşa cum îi făgăduise peştele. După câteva zile, nevasta încercă din nou să îl descoase. La început, bărbatul se împotrivi, dar femeia nu-l slăbea deloc. Se prefăcu supărată şi-l ameninţă că îl va părăsi. De frica singurătăţii, pescarul se văzu nevoit să îi destăinuie întâmplarea cu peştele. Dar nu sfârşi bine vorba şi coliba sărăcăcioasă de mai înainte luă din nou locul casei celei noi. Pescarul rămase înmărmurit. Se jeli, se tângui, dar nimic nu-l ajută. Se duse pentru a treia oară la pescuit şi aruncă năvodul, zadarnic, până la asfinţit. Atunci prinse iarăşi peştele care îl dojeni cu asprime pentru că nu ştiuse să păstreze taina nici de astă dată. Apoi îi mai spuse peştele:

— Acum ia-mă cu tine, taie-mă în şase bucăţi, dă nevestei tale să mănânce două din ele, dă alte două calului tău şi sădeşte două în pământ.

Pescarul făcu întocmai. După un timp, nevasta îi născu doi gemeni, pământul rodi două flori, iar iapa îi fătă doi mânji. Băieţii crescură; o dată cu ei şi mânjii se făcură doi cai puternici, iar florile, două flori mari şi frumoase.

Într-o bună zi, cei doi fraţi au hotărât să colinde lumea ca să o cunoască. Au spus aşadar tatălui lor:

— Să nu ne porţi de grijă, că de-o fi să ni se întâmple ceva, cele două flori se vor ofili.

Au încălecat flăcăii şi duşi au fost. La scurtă vreme, unul dintre flăcăi se întoarse acasă, căci drumul i se păruse plin de primejdii. Totuşi cel de-al doilea fecior îşi văzu mai departe de drum. Când în cale îi apărură nişte urşi, îi ucise şi cu pieile lor se

acoperi pe sine şi, de asemenea, şi pe calul său. Mai merse şi întâlni o ceată de tâlhari. Când îl văzură acoperit cu pieile de urs toţi îl luară drept un om sărman şi nu se atinseră de el.

La căderea nopţii se adăposti sub un copac. A doua zi, în zori, se trezi cu o gazelă lângă el. Începu să alerge după ea până ce o pierdu din ochi. Atunci, dintr-o dată, se ivi în faţa sa un oraş minunat, în care nu se afla suflare de om, în afara unei femei bătrâne şi a câinelui ei. Când se îndreptă spre ea, câinele începu să-l latre şi se repezi să-l muşte. Neavând încotro, flăcăul îl lovi. Foc de supărată, bătrâna îl preschimbă într-o piatră pe care se aşeză. În clipa aceea fratele lui aflat acasă zări una din flori ofilindu-se. Ştiu atunci că la mare nevoie îi este frăţiorul aflat la drum şi se grăbi să-i vină în ajutor. Încălecă pe bidiviul său şi merse şi merse până ce ajunse într-un oraş în care zări un bătrân. Se apropie de el şi îi dădu cuviincios bineţe. Bătrânul îi răspunse şi apoi îl întrebă cum o duce. Atunci tânărul se apucă să-şi depene povestea lui. Bătrânului i se făcu milă de flăcău, îi dădu un inel şi îi zise:

— Mergi pe drumul ăsta până dai de un oraş. Acolo du-te drept la palatul împărătesc. Când, la intrare, îl vei zări pe paznic, tu dă-i inelul ăsta, iar el îţi va aduce, în schimb, armăsarul împărătesc, încalecă-l şi mergi până ce ieşi din ţinutul acela. Vei da cu ochii de nevasta mea, şi de câinele ei.La ea îţi vei găsi fratele.

Tânărul îi mulţumi şi plecă. Merse pe drumul ce îl ducea în oraş. Aici căută palatul împărătesc. Când, la intrare, îl întâmpină paznicul, flăcăul îi dădu inelul. Pe dată paznicul plecă să-i aducă armăsarul împărătesc pe care i-l dădu. Flăcăul îl încălecă şi plecă. Pe drum oamenii întâlniţi îi făceau plecăciuni ca însuşi împăratului. La ieşirea din oraş o văzu pe bătrână şi pe câinele ei. Femeia îl pofti în casă,

ospătându-l cu cele mai alese bucate şi băuturi. Aflându-i păsul, suflă într-o clipă peste piatră şi fratele său îi răsări dinainte, plin de viaţă. Se îmbrăţişară cu dragoste statornică. Bătrâna le dărui o mantie spunându-le că de câte ori o vor îmbrăca, ea le va veni îndată în ajutor, oriunde s-ar afla.

Apoi îşi luară rămas bun şi cei doi flăcăi porniră la drum. Merseră ce merseră, până dădură de bătrân; îi mulţumiră pentru fapta lui cea bună, iar bătrânul le dădu un covor fermecat, care-i purta cu iuţeala vântului oriunde îşi doreau. Flăcăii îşi luară rămas bun de la bătrân, se urcară pe covor şi zburară ca gândul spre casă, unde au trăit nedespărţiţi în pace şi în fericire.

Pescarul şi împăratul

ODATĂ, pe când un împărat hoinărea pe malul mării, zări un pescar ce tocmai îşi arunca năvodul în apă. Se apropie de el şi îi spuse:

— Vinde-mi mie, dacă vrei, ce vei scoate cu năvodul tău!

— Bine, îi răspunse pescarul.

— Ce-mi ceri în schimb? întrebă împăratul.

— Împărăţia ta!

Se miră împăratul de cutezanţa pescarului. Cugetă o clipă şi grăi:

— Fie precum vrei tu!

Aşteptară puţin. Curând pescarul trase năvodul din apă şi scoase din el o sticlă în care se afla un preaciudat lichid. Se uită pescarul cu dispreţ la sticlă şi o întinse împăratului. Acesta o luă şi, în schimbul ei, îi dădu veşmântul, sceptrul şi paloşul, după care-l îndemnă spre palat.

Împăratul plecă şi el cu sticla, tot cercetând-o şi încercând să deslușească ce se afla în ea.

Împărăteasa, când auzi, nu mai putea nici să bea, nici să mănânce de supărare la gândul că împăratul părăsise cârma ţării în schimbul unei prăpădite de sticle. Nu trecu o lună, şi împărăteasa căzu la pat din pricina amărăciunii şi a lipsei de hrană.

Împăratul, însă, încerca necontenit să afle taina preaciudatului lichid. Cu gândul că poate, poate, ar avea puteri tămăduitoare, turnă câteva picături pe picioarele nevestei sale ce nu se mai putea mişca şi ea, de îndată, se ridică din pat, scăpând de boală. Se bucură împăratul de minunea săvârşită; fără să stea pe gânduri dădu sfoară în ţară că avea în puterea lui un leac miraculos care vindeca pe oricine de neputinţa de a se mişca. Mult se bucură norodul. Zeci

de bolnavi erau aduşi zi şi noapte şi, plecând vindecaţi, îi lăsau, drept mulţumire, bani grei.

Cât despre pescar, el dobândise împărăţia şi tronul, dar nu-i venea să creadă că devenise cu adevărat cârmuitorul unei ţări. Mintea şi trupul lui rezistau anevoie la o povară neaşteptată şi atât de mare, căci, de la viaţa de pescar la cea de împărat era o cumplită deosebire. Curând el căzu la pat, fără să-şi mai poată mişca deloc trupul. Toţi doctorii împărăteşti fură chemaţi să-l vindece de boala lui, dar nici unul nu putu să-i dea de leac, aşa că pescarul-împărat rămase mai departe ţintuit în pat, fără să se mişte sau să poată vorbi. În sinea lui îşi dorea să fie iar pescarul sănătos de altădată să se mişte şi să muncească în voie.

Fostul împărat află de boala pescarului şi se duse la acesta la palat. Intrând şi salutându-i după datină, îi vorbi aşa:

— Eu am un leac care te va vindeca cu siguranţă, măria-ta, dar în schimbul lui îţi cer ceva ce depăşeşte orice închipuire.

Pescarul, care nu-l recunoscuse, îi făcu semn să spună ce anume dorea.

— Vreau împărăţia ta.

La auzul acestor vorbe, pescarul închise puţin ochii şi, când îi deschise, făcu semn că se învoieşte să plătească.

Cât ai clipi, împăratul scoase sticla din traistă, o deschise şi picură puţin lichid pe trupul pescarului.

Acesta se mişcă numaidecât. Se ridică din pat şi uitându-se la sticlă, cu o mare uimire, o recunoscu, în sfârşit. Privi apoi la omul care-l tămăduise de greaua suferinţă, şi îi spuse:

— Nu cumva tu eşti împăratul?

— Am fost împăratul! îi răspunse acesta râzând.

— Şi încă mai eşti, vorbi mai departe pescarul .Vino şi ia-ţi iarăşi sceptrul şi coroana. Redă-mi fericirea, sănătatea şi viaţa.

Lepădă de pe el veşmântul împărătesc, luă năvodul şi se îndreptă spre marea necuprinsă, bucuros că putea din nou să se mişte şi să pescuiască în voie.

Fapta cea bună

A FOST ODATĂ în vremurile de demult un împărat. Şi avea acest împărat un singur fiu, pe nume Abd-Rahman.

Într-una din zile, băiatul îi ceru tatălui său să-l lase să meargă în hagialâc.

— Mă învoiesc, fiule, la vrerea ta, îi răspunse împăratul, dar cu o condiţie. Să aduci cu tine un prieten care este în stare să mănânce o felie de pâine cu un kilogram de sare. Numai cu un astfel de însoţitor te voi lăsa să pleci la un drum atât de greu.

Abd-Rahman se grăbi să-şi caute prietenul cerut de părintele său, dar, oricât căută, nu găsi pe nimeni care să poată mânca o felie de pâine cu un kilogram de sare.

Într-o zi, pe când răscolea pământul în lung şi-n lat, doar-doar va izbuti să dea de omul căutat, întâlni într-un cimitir un convoi de îngropăciune în mulţimea de oameni văzu doi care se sfădeau cumplit. Unul înşfăcase mortul şi nu voia cu nici un chip să-i lase pe ceilalţi să-l îngroape, zicând:

— Nu vă las să-l înmormântaţi până nu-mi plătiţi cele o sută de lire de aur, datorate mie de răposat!

Un bătrân se căznea zadarnic să-i scoată leşul din mâini, ca să-l înmormânteze. Acesta ţinea cu străşnicie mortul în braţe şi nu lăsa pentru nimic în lume ca să fie îngropat mai înainte de a i se plăti datoria.

Abd-Rahman se apropie atunci de el, scoase din buzunar suta de lire de aur şi o dădu omului, cu vorbele:

— Ia ce-i al tău şi lasă-l!

Bărbatul luă banii şi lăsă mortul.

Bătrânul se întoarse către Abd-Rahman şi îi grăi:

— Allah să te elibereze şi pe tine aşa cum tu l-ai eliberat pe mortul ăsta!

Abd-Rahman îi mulţumi şi plecă.

Pe drumul de întoarcere, întâlni un om, numit Hasan. Din vorbă în vorbă îi mărturisi cum rătăceşte prin lume ca să găsească un prieten care să-l însoţească după dorinţa părintelui său, împăratul.

Eu pot îndeplini ceea ce cere tatăl tău! zise Hasan. Să mergem la el!

Abd-Rahman porni în grabă cu noul său prieten la palatul tatălui său, căruia nu-i prea venea a crede că fiul său a găsit ceea ce a căutat.

Cum sosiră, şi intrară la împărat.

— Ţi-am adus omul pe care mi l-ai cerut, tată, grăi Abd-Rahman.

— Ţine felia de pâine şi kilogramul de sare! Ia să vedem, le poţi mânca până la ultima fărâmă? zise împăratul uitându-se la Hasan.

Hasan întinse mâna după sare, luă un grăunte şi îl puse în gură şi spuse împăratului:

— De vei umple întreg palatul tău cu sare, că cine nu simte acest grăunte de sare, tot nu o va simţi...

Se minună împăratul de răspunsul lui Hasan şi îşi vesti fiul că îşi dă învoiala la plecarea lui în hagialâc, însoţit de noul său prieten.

Abd-Rahman se pregăti de drum şi plecă cu Hasan cu multe zile înainte de data pornirii în hagialâc, cu gândul ca poposind prin ţinuturile pe care le vor cutreiera să le cunoască mai bine.

După cale de mai multe zile cei doi călători trecură printr-un oraş mare.

Traseră la un han unde îşi lăsară bagajele şi se culcară.

Noaptea, Hasan simţi o mişcare lângă pat, deschise ochii şi văzu pe unul dintre drumeţii poposiţi ca şi ei în han, cum se ridică binişor din pat şi,

furişându-se lângă culcuşul lui Abd- Rahman, pune mâna pe punga de bani, după care se întoarce în aşternutul său şi îşi ascunde sub cap punga furată şi se culcă mai departe, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Hasan rămase treaz până când fu sigur că hoţul adormise. Atunci se sculă, se duse la el, îi trase pe nesimţite punga cu bani de sub cap şi o duse la locul ei, lângă Abd-Rahman.

Dimineaţa, când Abd-Rahman ieşi să colinde pe străzile oraşului, rămase înmărmurit: mulţime de capete bărbăteşti înfipte în ţepii grilajului care împrejmuia un mare palat, fără îndoială palatul împăratului. Opri pe unul dintre oameni şi-l întrebă ce însemnau acele capete.Omul nu-i răspunse însă nimic, se uită numai lung la el, în ochi cu 0 teamă îngrozitoare şi se îndepărtă grăbit.

Tare ciudată i se păru lui Abd-Rahman purtarea omului; opri un alt trecător căruia îi puse aceeaşi întrebare. Şi acesta însă făcu întocmai ca primul. Mai opri el şi pe alţi oameni ai oraşului, dar toţi, când auzeau întrebarea flăcăului, îl priveau îngroziţi şi se depărtau în grabă, lăsându-l singur cu mirarea şi nedumerirea lui.

În cele din urmă, la un colţ de stradă, întâlnind o bătrână, o întrebă şi pe ea de soarta capetelor acelora. Îl privi temătoare bătrâna:

— Vrei ca şi tu să-ţi pierzi capul? îi zise ea.

— Cum adică să-mi pierd capul? o întrebă cu o mirare crescândă Abd-Rahman.

Când bătrâna îi aruncă o privire plină de tâlc, el îşi scoase din buzunar punga şi îi dădu femeii cinci dinari.

— Fata împăratului nostru, îşi dezlegă atunci bătrâna limba, este acum peţită, iar cel ce vrea să se însoare cu ea trebuie ca mai întâi să poată dormi cu ea, o noapte, în iatacul ei. Dacă ivirea zorilor îl mai

găseşte încă în viaţă, se va însura cu ea. Până acum, toţi flăcăii care au dormit cu ea o noapte au fost găsiţi, dimineaţa, cu capul despărţit de trup. Iată capetele lor, ale celor ce au încercat să se însoare cu fata împăratului nostru, stau acum înfipte în jurul palatului.

Abd-Rahman se întoarse la prietenul său în grabă, ca să-i spună şi lui ce se petrecea prin oraşul străin.

— Trebuie să mă însor cu orice preţ cu această prinţesă! îi spuse el.

— Hai la împărat şi cere-i mâna, îl îndemnă atunci Hasan.

Cei doi prieteni merseră la împărat şi Abd-Rahman îi ceru mâna fetei. Zadarnic încercă împăratul să-l abată de la hotărârea lui, îi spuse că îşi va pierde capul de pe umeri, tânărul nostru însă rămase neclintit în hotărârea lui.

Neavând încotro, împăratul se învoi şi îi ceru ca în noaptea următoare să doarmă cu prinţesa.

Seara, Abd-Rahman se duse la palatul împărătesc. Hasan se furişă în palat, unde îi mitui pe paznici ca să-l lase să străbată toate odăile care duceau la iatacul prinţesei. Aşteptă până aceasta ieşi din iatac, după treburi, se strecură în încăpere, se ghemui sub pat şi rămase acolo.

După puţină vreme, intră prinţesa cu Abd-Rahman şi se culcară.

Prinţesa avea un rob, cel mai crud dintre toţi robii palatului; el îi ucidea pe toţi flăcăii. Era cel ce luase viaţa tuturor mirilor prinţesei, când intrau în iatacul ei. Şi în acea noapte robul veni, ca de obicei, în iatac. Când Abd-Rahman căzu pradă somnului, sclavul îşi ridică sabia ca să-l lovească. Dar, chiar în acea clipă, Hasan se năpusti pe neaşteptate şi îi reteză capul. Îi aruncă leşul în curtea palatului, iar capul i-l luă cu el la han şi îl puse în traista prinţului.

Dimineaţa când toată suflarea palatului se trezi, prinţul era teafăr şi nevătămat! Mare bucurie încercară şi prinţul, şi prinţesa, şi merseră împreună la împărat, să-i dea vestea cea bună. Împăratul se bucură împreună cu ei şi răspândi în toată împărăţia vestea cea bună şi se veseliră cu toţii la nunta prinţesei cu Abd-Rahman, şapte zile şi şapte nopţi.

După cele şapte zile, Abd-Rahman ceru împăratului îngăduinţa de a pleca cu mireasa lui, în hagialâc, căci el era în drum spre Mecca atunci când a trecut prin ţinutul lor.

Împăratul nu se împotrivi ca ei să pornească la drum. Porniră aşadar, însoţiţi de Hasan. Pe drum, acesta îi zise lui Abd-Rahman:

— Sunt prietenul tău şi trebuie să alegem binele de rău. Acum te-ai însurat cu o mireasă frumoasă. Îţi cer să-mi dai şi mie o jumătate din ea.

Uluit de spusele lui Hasan, Abd-Rahman se împotrivi, spunându-i:

— Ce sunt vorbele astea, prietene? Cum vrei ca eu să-ţi dau jumătate din soţia mea?

Iar Hasan continuă:

— Nu mă priveşte dacă îţi place sau nu ceea ce îţi cer eu. Eu vreau cu orice chip să iau jumătate din ea, aşa că o s-o despic în două jumătăţi.

Supărat foarte, Abd-Rahman nu se învoi; el răspunse răspicat că nu recunoaşte prietenului său nici un drept asupra soţiei sale. Atunci Hasan nu mai zăbovi şi, ridicând paloşul, lovi cu el coapsa femeii, ca şi cum ar fi tăiat-o în două. Atunci deodată, din gura tinerei femei ieşi un şarpe mare. Abd-Rahman rămase înmărmurit de ceea ce văzu şi începu să-l descoasă pe Hasan asupra celor întâmplate. Iar Hasan îi răspunse:

— Acest şarpe intrase în pântecul femeii tale de multă vreme şi a crescut înlăuntrul ei până s-a făcut aşa cum l-ai văzut. Nu exista decât o singură cale de

a-l scoate de acolo, să lovesc cu tărie în coapsa prinţesei.

Şi îi mai spuse Hasan:

— Află Abd-Rahman, că eu am fost cel care ţi-a trimis pe bătrânul acela, în cimitir, ca să-l eliberezi şi să plăteşti datoria mortului, ca să poată fi îngropat. Şi să mai ştii, frate, că eu te-am scăpat din mai multe primejdii.

Şi, rând pe rând, Hasan îi dezvălui lui Abd-Rahman ce se petrecuse cu hoţul care-i luase banii, precum şi întâmplarea cu robul de la palat. Abd-Rahman îl îmbrăţişă cu recunoştinţă şi îi mulţumi pentru tot ce făcuse pentru el. Apoi porniră mai departe tustrei împreună, până ajunseră la Mecca, unde stătură o vreme.

La întoarcere, ajunşi pe înălţimile din ţara lor, Hasan îi ceru voie lui Abd-Rahman să se despartă acolo, căci menirea lui se sfârşise.

Se rugă mult de el Abd-Rahman să mai rămână, dar Hasan, după ce îşi ceru iertare că nu-i dă ascultare, se despărţi de ei şi plecă mai departe. Însoţit de prinţesă, prinţul se întoarse la tatăl lui, care îi întâmpină cu braţele deschise. Şi trăiră cu toţii în bucurie şi îndestulare şi poate mai trăiesc şi astăzi, de n-or fi murit.

Fluieraşul fermecat

ODATĂ, în vremi foarte îndepărtate, trăia un mare padişah. Acest padişah cică avea numai două fete. Dar iată că pe când ele erau încă la o vârstă foarte fragedă, mama lor se îmbolnăvi pe neaşteptate şi în scurt timp muri, lăsându-le orfane.

Marele padişah, care îşi iubea fetele mai mult decât lumina ochilor, mai mult decât soarele şi apa, mai mult decât aerul pe care-l respira, era foarte îngrijorat că Yaprak şi Fidan vor creşte, necunoscând dragostea maternă. Se hotărî, până la urmă, să aducă la palat o mamă vitregă. Într-adevăr, noua mamă avea multă grijă de fetele padişahului, le vorbea şi le mângâia, ca propria lor mamă.

Cu trecerea timpului, cele două prinţese crescură: Yaprak împlini opt ani, iar Fidan, şapte ani. Dar, din păcate, spre durerea tatălui lor, ele se urâţeau, pe zi ce trecea, de parcă fuseseră vrăjite de un duh rău. Că ar fi fost urâte la faţă, n-ar fi fost nimic, căci sunt destui oameni pe lume care nu sunt frumoşi, dar au caractere frumoase şi de aceea sunt îngăduiţi şi iubiţi de semenii lor, dar, vai, lucrurile nu stăteau deloc aşa în privinţa celor două fete. Ele aveau un caracter urât, fiind foarte invidioase, îndărătnice şi bârfitoare. Într-un cuvânt, erau două fiinţe rele.

Cu toate că erau iubite de amândoi părinţii şi li se împlineau, cât ai bate din palme, orice dorinţă, ele nu erau deloc ascultătoare. Tot timpul făceau nazuri la masă, seara refuzau să se culce la ora potrivită şi, mai rău, tot timpul se certau între ele.

În scurt timp se născu şi al treilea copil al padişahului, tot o fetiţă. O mare bucurie cuprinse

întreg seraiul. Numai Yaprak şi Fidan nu se bucurau. De îndată ce aflară această veste, ele se bosumflară mult şi se încuiară în camerele lor.

Trecură anii şi Dal (Crenguţa) - aşa o chema pe mezina padişahului - crescu şi ea, devenind o fată frumoasă, frumoasă. Dar mai important decât toate, spre deosebire de surorile ei mai mari, ea avea un caracter frumos. Şi de aceea toată lumea o iubea nu numai pentru frumuseţea ei desăvârşită, ci şi pentru bunătatea şi sinceritatea ei.

Şi padişahul şi împărăteasa îşi iubeau fiicele la fel şi aveau grijă să nu facă vreo deosebire între ele; când cumpărau un lucru oarecare pentru una din ele, nu uitau să ia acelaşi lucru şi pentru celelalte două. Numai că Yaprak şi Fidan erau împotriva acestui lucru, ele nu doreau ca surioara lor cea mică să fie iubită la fel ca şi ele.

Într-o bună zi, padişahul primi invitaţie la nunta fiicei padişahului indian. Înainte de a purcede la drum spre îndepărtata Indie, el se hotărî să le cheme la el pe toate trei fiicele şi să le întrebe ce dar să le aducă din călătoria sa.

— Tată, mie să-mi aduci o bucată din cea mai fină stofă indiană, zise fata cea mare, Yaprak.

— Tată, mie să-mi aduci o brăţară de aur, din India! zise Fidan.

— Tată, te rog crede-mă că eu nu am o anume preferinţă, ia-mi ce crezi dumneata de cuviinţă! zise Dal cu modestie.

— Se poate aşa ceva, fata mea? zise padişahul. Cere şi tu ceva anume, ca surorile tale. Hai, spune, ce vrei să-ţi aduc?

Văzând că tatăl insistă, Dal spuse:

— Tată, dacă ţii atât de mult să-mi cumperi şi mie un dar, atunci, rogu-te, adă-mi şi mie o cupă de argint. Şi îţi mulţumesc de pe acum pentru acest dar!

Yaprak şi Fidan s-au ruşinat tare mult când şi-au dat seama că uitaseră să-i mulţumească tatălui pentru darurile promise. Şi tare mult au pizmuit-o, în momentul acela, pe Dal care, şi cu această ocazie, le dăduse o bună lecţie de purtare.

Iaca sosi şi ziua când padişahul, împreună cu suita sa, porni la drum spre atât de îndepărtata Indie. Merseră ei zile şi nopţi, ba merseră luni întregi, străbătură coline verzi, câmpii întinse, rătăciră prin munţi stâncoşi, păduri întunecoase şi ajunseră, în sfârşit, pe ţărmul unei mări, unde îi aştepta corabia padişahului indian. Mai merseră ei pe mare o zi, mai merseră încă o săptămână şi-n cele din urmă ajunseră în India.

Nunta fiicei padişahului se-ntinse patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi mâncară şi se veseliră cu toţii.

După nuntă, padişahul cumpără darurile promise pentru Yaprak şi Fidan, dar uită să ia cupa de argint promisă lui Dal.

Chiar în prima noapte de călătorie, în drum spre casă, pe mare, padişahul visă că s-a dezlănţuit o groaznică furtună, din care cauză corabia s-a clătinat straşnic, fiind gata-gata să se scufunde, dar tocmai atunci din apă s-a arătat capul neobişnuit de mare al unui peşte, care îi spuse:

— Padişahule, padişahule, n-ai uitat să iei darurile promise pentru fiicele tale mai mari, dar cum de ai putut să uiţi să iei acea modestă cupă de argint promisă mezinei tale?!

Padişhul vru să spună ceva, să se justifice într-un fel, dar imediat îşi dete seama că nu mai are grai.

— N-ai de gând să te ţii de cuvânt faţă de fiica ta cea mică? zise peştele ameninţător. Văd că ai uitat că ea este cel mai cuminte copil al tău şi că doar ea ţi-a mulţumit de la început pentru darul promis! Ascultă-mă cu atenţie, padişahule, dacă nu te întorci, chiar

acum, înapoi în India şi nu iei ceea ce ai promis şi pentru fiica ta cea mică, atunci să ştii că îţi scufund fără milă corabia!

Apoi făcu un salt şi despică apa în două, dispărând în apele învolburate ale mării.

În acest moment, padişahul se trezi ud leoarcă de chinul visului. Porunci căpitanului să întoarcă imediat corabia spre India. Astfel, numai după ce îndeplini şi dorinţa fiicei sale mai mici, porni din nou la drum spre ţara sa.

Şi aşa merseră ei un an întreg pe mare, apoi continuară drumul pe uscat, străbătură câmpii, rătăciră prin munţi, păduri întunecoase şi ajunseră în sfârşit acasă.

Fetele aşteptau cu cea mai mare nerăbdare întoarcerea tatălui lor. Când padişahul intră, pe calul său roib, pe poarta seraiului, Dal fu prima care alergă în întâmpinarea lui, îl îmbrăţişă, bucuroasă că tatăl s-a întors sănătos acasă. Şi celelalte fiice alergară în întâmpinarea lui, dar cu dorinţa nestăpânită de a afla cât mai repede dacă tatăl lor le-a adus cadourile promise.

— Unde îmi e stofa? întrebă Yaprak.

— Unde mi-e brăţara? zise şi Fidan.

Padişahul împărţi darurile, fiind deosebit de mulţumit că reuşise să-şi bucure toate fiicele.

Yaprak se duse imediat la croitorul seraiului şi îşi făcu o rochie splendidă din stofa adusă de tatăl ei, pe care o şi îmbrăcă. Fidan îşi puse imediat brăţara la mână şi, gătite astfel, ele se plimbau, dinadins, în faţa lui Dal cu dorinţa de a-i face în necaz, pentru că nu are şi ea asemenea lucruri frumoase. Dar micuţei Dal nici prin gând nu-i trecea să le invidieze pe surorile ei, ba din contră, se bucura din toată inima că ele se simţeau atât de bine.

— Ah, surioară Yaprak, cât de bine îţi vine această rochie, s-o porţi sănătoasă, dacă ai şti cât de mult mă bucur pentru tine! zise ea.

Aceleaşi vorbe pline de bunătate şi sinceritate le rosti şi la adresa surorii mijlocii.

Numai că, aşa cum am mai spus, cele două surori, în răutatea lor, o invidiau pe Dal din te miri ce. Acum invidia lor era pricinuită de această cupă de argint, pe care, deşi era un obiect mai puţin preţios decât ceea ce primiseră ele, nu suportau s-o vadă la micuţa Dal.

Gingaşa Dal îşi lua, în fiecare zi, cupa de argint şi se ducea să se joace pe malul lacului de lângă serai. De fiecare dată cele două surori mai mari o urmăreau în taină şi aşteptau cu nerăbdare clipa când Dal va scăpa din neatenţie cupa de argint, în lac.

Aşteptarea lor nu dură prea mult, căci Dal, într-una din zilele următoare, într-adevăr scăpă cupa de argint în apă, care se şi făcu nevăzută.

Atunci ea se întinse s-o prindă, dar în clipa aceea îi alunecă piciorul şi cât ai clipi din ochi se pierdu în adâncurile întunecoase ale lacului.

În timp ce Yaprak şi Fidan, care fuseseră martore la această nenorocire, se întorceau liniştite la serai, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, valurile stârnite de căderea lui Dal în apă loveau cu şi mai multă putere ţărmul şi-n locul unde valurile loveau mai cu furie ţărmul răsări, ca prin minune, o salcie plângătoare.

Dispariţia misterioasă a micuţei Dal îi întristă nespus de mult pe părinţii ei. Aceştia nu puteau să-şi dea seama ce se putuse întâmpla cu fiica lor cea mică, întrucât surorile ei, care o văzuseră cum se înecase, continuau să tacă. Durerea bătrânului padişah creştea pe zi ce trecea — vărsa fără încetare lacrimi amare, nu mai mânca şi nu mai bea nimic. Curtenii vedeau

cum bietul padişah se prăpădeşte văzând cu ochii, de supărare.

Şi iată că, într-o zi, ciobanul seraiului îşi mână turma spre lac şi acolo se aşeză chiar la umbra sălciei plângătoare. Tăie o creangă, meşterindu-şi din ea un fluier cum un altul nu-i şi apoi începu să cânte la el.

Dar minune! Acesta nu era ca alte fluiere: cânta nespus de frumos, sunetele duioase se auzeau până hăt departe şi ceea ce era cu totul neobişnuit şi minunat era că acest fluier parcă avea grai omenesc… Cu cât ciobanul nostru cânta la acest fluier, cu atât se convingea mai mult că acesta nu-i unul obişnuit, ci era de parcă ar fi vorbit cu cineva.

— Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dal! Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dal! cânta fluieraşul duios.

Ciobanul, care cunoştea nenorocirea ce se abătuse pe capul padişahului, se gândi să meargă imediat la serai. Se întâmplă ca padişahul să se afle în grădina seraiului, când ciobanul se apropie de serai, cântând fără încetare din fluieraş. Atunci padişahul auzi sunetele neobişnuite ale fluieraşului şi porunci ca imediat ciobanul să fie adus la el. Luă fluierul din mâna ciobanului şi începu să cânte din fluieraşul acesta de-a dreptul fermecat.

— Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dal! Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dal! cântă din nou fluieraşul, parcă şi mai trist.

Padişahul recunoscu imediat vocea mezinei şi de atâta bucurie şi emoţie scăpă jos fluieraşul din mână, care se rupse în două. Exact în locul unde căzuse fluieraşul se întrupă Dal în carne şi oase!

Padişahul, care se trezi aşa, pe neaşteptate, faţă-n faţă cu fiica sa cea mai mică, nici nu mai ştiu ce să facă de fericire. O îmbrăţişă, îi sărută mâinile, fruntea, ochii. Atunci Dal povesti padişahului păţania ei, aşa cum se întâmplase la marginea lacului.

După ce isprăviră cu povestirile, cu lacrimile şi cu plânsetele, padişahul se gândi şi înţelese că cele două surori nu-şi salvaseră înadins sora de la înec, stăpânite numai de invidia care le întunecase mintea.

— Cum de nu v-a fost milă de surioara voastră şi aţi lăsat-o să se înece, copile rele ce sunteţi! strigă padişahul la Yaprak şi Fidan, azvârlindu-le bucăţile fluierului în faţă.

Să vezi şi să nu crezi ochilor! Pe loc ele se urâţiră atât de mult, încât nici nu puteai să le priveşti, fără să tresari. Tot fără să vrei îţi întorceai capul în altă parte.

Văzându-se atât de urâte, atât de schimonosite, ele au fost nevoite să părăsească seraiul şi să plece în lumea largă. De atunci nimeni n-a mai auzit de ele şi nu s-au mai întors nicicând la seraiul părintesc.

Ahmed leneşul

ÎN LUME sunt destui oameni leneşi, dar nici unul dintre ei nu seamănă cu Ahmed din povestea aceasta. Ahmed era cel mai leneş om din lume, nimeni nu putea să-l întreacă în lene. Unde se aşeza, acolo rămânea nemişcat ore în şir şi nu avea niciodată chef de ceva.

Avea doar o mamă, tatăl şi fraţii îi muriseră mai de mult. Sărmana mamă îi făcea toate poftele şi mofturile şi tot ea avea grijă de el, nu cumva să păţească ceva. Ahmed leneşul zi şi noapte moţăia lângă sobă. Dacă dorea să iasă afară, sau să meargă dintr-o cameră în alta începea să-şi legene corpul într-o parte şi în alta, aşteptând ajutor. Atunci mama lui se apropia imediat de el şi-l întreba ce anume doreşte. Lui Ahmed îi era lene să şi răspundă, continuând să se legene fără încetare. Atunci buna sa mamă trebuia să ghicească ce anume doreşte fiul ei şi asta nu era un lucru atât de uşor. Mama îi punea întrebare după întrebare, până când Ahmed leneşul, printr-un „da” abia auzit, putea să-i ghicească gândul. Numai după un chinuitor joc de-a ghicitul el înceta de a se mai legăna şi tângui, de-a răspunde în silă printr-un da sau nu la multele întrebări ale mamei sale.

Sărmana mamă îşi hrănea fiul cu lingura, iar când i se năzărea să se plimbe, tot ea, biata de ea, îl lua în spinare şi-l ducea acolo unde dorea el. Şi aşa făcea în fiecare zi.

Poate că şi până astăzi lucrurile ar fi continuat să rămână aşa, dar întotdeauna se întâmplă ceva la care nici nu te aştepţi.

Padişahul ţării în care trăia Ahmed leneşul avea trei fiice. Mai avea acest padişah şi un fiu, dar pe acesta de mult nu-l mai văzuse nimeni. Unii credeau

că rătăceşte prin ţinuturi străine, iar alţii presupuneau că şi-a pierdut minţile şi de aceea padişahul nu vrea să-l mai scoată în lume.

Dar iată că timpul trecu şi fiicele padişahului ajunseră la vârsta măritişului. Ba chiar mulţi erau de părere că fiica cea mare începuse să-şi piardă frăgezimea şi vioiciunea tinereţii. Dar nimeni nu îndrăznea să spună asta cu voce tare, căci toţi supuşii din împărăţie se temeau grozav de mult de atotputernicul lor padişah.

Într-o bună zi, padişahul se hotărî brusc să-şi mărite toate fiicele deodată. Fără să le întrebe ce fel de soţ îşi doresc, porunci doar să aducă fiecare câte un pepene. Cum va fi pepenele la tăiere, aşa va fi şi soţul ales.

Fiica cea mare, tot căutând şi alegând, aduse un pepene care se dovedi răscopt, cea mijlocie, care era în floarea tinereţii, aduse un pepene bine copt. Mezina însă aduse un pepene crud, crud de-a binelea.

Văzând pepenele adus de către fiica sa cea mare, padişahul hotărî s-o mărite cu fiul marelui vizir, care era un tânăr înţelept, harnic şi deosebit de arătos. Pe cea mijlocie o mărită cu fiul altui vizir, care era un voinic viteaz, încercat în atâtea războaie pentru apărarea graniţelor împărăţiei.

Când padişahul tăie pepenele adus de fiica sa cea mică, nu-i veni să-şi creadă ochilor. Pepenele era atât de crud, încât nici nu făcuse sâmburi. Tatăl ştia că această fiică a lui nu putea să se înşele în alegerea ei, pentru că era şi înţeleaptă — cea mai înţeleaptă dintre fiicele lui şi niciodată nu săvârşise vreo faptă necugetată, dar de ce, totuşi, alesese ea un pepene crud? Poate doar ca să-l înfrunte pe padişah?

Atunci padişahul se înfurie atât de tare, încât se gândi chiar s-o pedepsească, dând-o pe mâna călăului. Renunţă însă la această cumplită intenţie, jurându-se,

în schimb, să o mărite cu cel mai prăpădit om din toată împărăţia sa.

Trimise dar crainici în toate colţurile întinsei sale împărăţii şi porunci să caute pe cel mai leneş, pe cel mai netot şi cel mai nătâng om ce a trăit vreodată şi să-l aducă la palat.

Aflând această veste de necrezut, toţi leneşii vicleni se bucurară nespus de mult. Toţi nutreau speranţa să devină ginerele padişahului. Îşi îmbrăcară hainele cele mai frumoase şi rând pe rând se înfăţişară în faţa suveranului, întrecându-se în a se preface că sunt cei mai leneşi şi cei mai neîndemânatici oameni din toată împărăţia. Unii dintre aceştia se prefăceau cu atâta măiestrie, încât slujitorii padişahului erau gata-gata să fie păcăliţi. Numai că ieşind pe poarta palatului, toţi aceşti şarlatani îşi închipuiau că l-au şi dus de nas pe padişah, uitând de măsurile de precauţie. Ei încetau de a se mai preface imediat ce păşeau pe poartă, rămânând aşa cum erau ei în realitate. Nici unul dintre ei nu-şi putea imagina că padişahul era mult mai inteligent decât ei şi că îi urmărea şi după ce părăseau palatul. Aşa se face că mezina nu căzu pe mâna nici unui şarlatan. Toţi aceşti prefăcuţi au fost prinşi unul câte unul şi biciuiţi fără nici o milă.

Între timp, crainicii continuau să caute pe ginerele dorit de padişah, cutreierând cele mai îndepărtate cătune. Glasul lor ajunse până la urechile lui Ahmed leneşul, care, simţindu-se foarte ostenit, începu să se legene iar, aşa cum îi era obiceiul.

— Mamă, mamă! zise el într-un târziu cu o voce stinsă. Astupă-mi urechile, aud nişte glasuri care mă supără cumplit!

De data aceasta — pentru prima oară de altfel — mama refuză să-i mai facă pe plac, rugându-l să ciulească bine urechile la ceea ce anunţau crainicii padişahului.

— Ah, fiule, fiule! se rugă ea. Te implor, du-te şi tu de te înfăţişează în faţa padişahului nostru. Poate că tu eşti omul căutat de el. Odată şi odată eu tot voi muri şi atunci cine va mai avea grijă de tine? Fie ca Allah să te ajute şi să te însori cu fiica padişahului! Atunci vei trăi fără griji, până la sfârşitul vieţii!

Aşa îl rugă sărmana mamă pe fiul ei, dar cine s-o asculte!? Când văzu că Ahmed leneşul nu are de gând să-i dea ascultare, îl săltă cu forţa în spinare şi-l duse la palat, lăsându-l să cadă precum un sac, în faţa temutului padişah. El se miră tare mult de această privelişte. Cum de o mamă putea să care în spinare ditamai flăcăul!?

La început, padişahul se gândi că şi acesta vrea să-l păcălească, de aceea porni să-l descoasă pe Ahmed leneşul, care părea că nici nu-l ascultă.

— Mamă, ce spune acest om? Nu pot să înţeleg vorbele lui atât de lungi. Ştii doar că eu obosesc repede; spune-i, te rog, să tacă odată din gură! se milogi el.

În acele clipe, Ahmed leneşul arăta atât de somnoros, încât această stare a lui îl supără nespus de mult pe padişah, care porunci:

— Ieşi afară! Daţi-l afară! strigă, pierzându-şi stăpânirea de sine.

Padişahul tuna şi fulgera, ameninţându-l că-l striveşte în picioare, dacă nu iese mai iute, dar Ahmed leneşul nici nu se urni din loc. Se uita năuc, cu ochi rugători la maică-sa, vrând să-i spună parcă maică-si să-l scoată cât mai repede de-acolo.

— Ieşi, ieşi imediat afară, arătare ce eşti! strigă padişahuî încă o dată.

Biata mamă îl luă deci din nou în cârcă şi, încovoiată sub greutatea unui fiu atât de leneş, plecă din palat. Padişahul, care se mai domolise niţel, îi urmări îndelung cu privirea. Sărmana femeie de-abia îşi târa picioarele. Trecătorii îi urmăreau foarte

miraţi, dar lui Ahmed leneşul nici că-i păsa ce se întâmplă în jur.

Atunci padişahul înţelese că omul căutat de el se afla aici aproape. Mai înţelese că nicăieri în lume n-ar putea găsi un mai mare leneş decât acest tânăr în floarea vieţii. Porunci pe loc să se înceapă pregătirile de nuntă. Se făcură trei nunţi deodată şi patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi se mâncă şi se bău pe săturate şi se petrecu în mare veselie.

Imediat după nuntă, fata cea mică a padişahului se mută în casa lui Ahmed leneşul şi aduse cu sine o zestre bogată, care cu greu încăpu în casa soţului ei leneş.

Ahmed stătea nemişcat lângă cuptor şi o privea buimac pe această fiică de padişah, care acum era soţia lui.

În acest timp, fata tăcea; nu părea disperată, ba din contră părea că îşi dă foarte bine seama cu cine o măritase tatăl ei, la mânie.

Ahmed leneşul, însurându-se cu fiica unui mare padişah, devenise în curând un ginere invidiat de foarte multă lume, dar viaţa lui nu suferise nici cea mai mică schimbare. De-acuma, când avea nevoie de ceva, începea să se legene, şi se legăna până când maică-sa, după obicei, alerga la el şi afla ce mai doreşte. Tot ea, maică-sa, continua să-l răsfeţe ca pe un copil mic, făcându-i toate capriciile, în timp ce fiica padişahului, soţia lui, stătea deoparte şi-l privea, de-abia stăpânindu-şi mânia. Până într-o zi când Ahmed leneşul întrecu orice măsură.

— Vrei cumva să mergi afară? îl întrebă maică-sa, când el începu să se legene din nou.

— Da, răspunse el cu o voce abia auzită.

Atunci fiica padişahului se sculă repede şi, cu un zâmbet rece pe buze, tăie hotărâtă calea mamei-soacre.

— Nu te osteni, mamă, zise ea. În calitate de soţie, eu trebuie să am grijă de acum de soţul meu; lasă-mă pe mine să-l duc afară!

— Vai, fata mea, să nu faci asta! se rugă mama-soacră, tulburându-se foarte tare. Tu eşti fiică de padişah, tu eşti gingaşă, nu se cade ca tu să-l cari în spinare, te rog, lasă-mă tot pe mine.

Dar fiica padişahului nu renunţă la intenţia ei sub nici un chip.

— El este soţul meu şi de aceea, de acum încolo, eu trebuie să am grijă de el, zise ea cu hotărâre.

Şi cu mişcări energice îl luă pe Ahmed leneşul în spinare şi-l duse în bucătărie. Mai întâi închise uşa şi apoi îl trânti atât de puternic pe podea, încât Ahmed începu să urle şi să plângă de durere. Fiica padişahului nu-i dădu nici o atenţie. Se duse repede la cuptor, luă vătraiul şi începu să-l lovească unde-l nimerea.

Să vezi şi să nu crezi ochilor! Şi-n această situaţie, lui Ahmed îi era lene să se mişte, să se apere cât de cât!

Dar nici aşa, sub loviturile nemiloase ale vătraiului, nu putea să rămână prea mult timp. Îşi adună atunci toate puterile şi reuşi singur să se scoale în picioare. Se repezi la uşă, dar uşa era încuiată. Lovea atât de tare şi cu atâta disperare în uşă, încât era gata s-o spargă, dar tot nu reuşi s-o deschidă. Atunci se repezi la fereastră. O deschise şi fără să stea pe gânduri, sări în grădină, căzu pe spate şi rămase aşa întins, fără suflare, de parcă amuţise pentru totdeauna. Stătu el cât mai stătu aşa întins, apoi îşi mai reveni puţin. Când îşi ridică puţin capul, o zări pe soţia lui stând la fereastră şi ameninţându-l cu vătraiul.

— E de-ajuns cât ai lenevit până acuma! strigă ea. Să nu te mai văd în faţa ochilor, pleacă de aici, du-

te de munceşte şi fii om! Şi nu uita, cât timp nu te îndrepţi, n-ai ce căuta în casa asta!

Spunând acestea, fiica padişahului se retrase închizând fereastra.

Mama lui Ahmed leneşul auzise loviturile şi apoi gemetele fiului ei, dar de frica nurorii nu îndrăznise să încerce să-i ia apărarea.

Fiica padişahului se întoarse lângă soacră, prefăcându-se că nu ştie ce-i cu Ahmed. Prinse apoi să deretice prin casă şi să cânte de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

Ahmed leneşul se văită cât se mai văită şi apoi aţipi pe nesimţite. Când se trezi din somn simţi durerea în tot corpul şi foamea în stomac. Unde să meargă, încotro s-o apuce? Ocoli de câteva ori casa, dar, vai, îi era frică să intre înăuntru. Nici maică-sa nu îndrăznea să iasă afară şi să-i ducă ceva de-ale gurii.

Abia atunci Ahmed leneşul înţelese că singur trebuia să-şi procure hrana. Pentru prima oară în viaţa lui porni spre bazar şi făcu ceea ce nu făcuse niciodată până atunci: începu să muncească.

În ziua aceea lucră el ca hamal până seara târziu şi câştigă cinci kuruşi[1]. De un kuruş îşi cumpără pâine şi brânză, cu care îşi potoli foamea, iar restul de patru kuruşi îi puse în buzunar şi porni spre casă. Bătu la uşă. Veni maică-sa să-i deschidă.

— Cine-i acolo? întrebă ea.

— Sunt eu, mamă! răspunse Ahmed leneşul.

Mama îi deschise imediat uşa.

— Ahmed, fiule! Intră, dragul mamii, intră! Intră în casa ta! se bucură ea, văzându-l.

Dar Ahmed leneşul parcă nici nu auzea ce spunea maică-sa.

— Hanîm e acasă? întrebă el.

— E acasă.

— Mai ţine în mână vătraiul?

---

1 Kuruş - monedă turcească (n. red.).

— Îl mai ţine, dragule!

Când auzi că nevastă-sa mai ţine în mână vătraiul, se cutremură şi, dând mamei cei patru kuruşi, spuse în grabă:

— Te rog, mamă, dă-i banii aceştia lui Hanîm şi spune-i că mă întorc mâine!

Zicând acestea, el se întoarse şi plecă fără să ţină seama de rugăminţile mamei de a rămâne. Îndurerata mamă nu putu să nu observe iuţeala paşilor lui, şi chiar o teamă în mişcările sale, depărtându-se. Cât de mult se schimbase! Sărmana mamă nici nu-şi putea lua ochii de la el! Apoi se duse la noră-sa şi-i înmână banii lăsaţi de Ahmed.

— Ahmed m-a rugat să-ţi dau aceşti bani, zise ea, cu durere.

Fiica padişahului privi lung la cei patru kuruşi, apoi îi puse într-o casetă frumoasă.

„Ia să te vedem, Ahmed! Arată-ne ce poţi, dragule!” zise fiica padişahului, strângând caseta la piept, cu duioşie.

Dacă ar fi văzut-o cineva în acele momente, s-ar fi gândit, negreşit, că ea iubeşte mai mult banii, decât pe Ahmed leneşul.

Seara următoare el se întoarse din nou acasă. Toată ziua muncise pe lângă un spoitor, ajutându-l în munca sa. Câştigase unsprezece kuruşi. Cu un kuruş mâncase pe săturate, iar restul de zece kuruşi îi aducea acum acasă. Şi de data aceasta tot maică-sa veni să-i deschidă uşa, îmbiindu-l să intre.

— Hanîm e acasă? întrebă el ca şi în ziua trecută.

— E acasă, răspunse maică-sa.

— Mai ţine în mână vătraiul?

— Mai ţine...

— Atunci dă-i, te rog, aceşti zece kuruşi şi spune-i că mă întorc mâine seară.

Zicând acestea se răsuci în loc şi plecă fără să mai întoarcă o dată capul. Maică-sa nici de data aceasta nu reuşi să-l înduplece; el tot plecă de-acasă.

Ce putea să facă sărmana mamă în faţa unei asemenea situaţii? Se duse la noră-sa şi-i întinse banii lăsaţi de soţul ei.

— Ah, Ahmed, Ahmed! suspină fiica padişahului în timp ce aşeza banii în caseta frumoasă.

Dacă ar fi auzit-o cineva pronunţând numele soţului ei cu atâta duioşie, ar fi crezut că este tare îndrăgostită de el.

Aşa treceau zilele şi lunile. În fiecare seară, Ahmed se întorcea acasă, bătea la uşă şi, cum deschidea maică-sa, punea aceleaşi întrebări. Auzind de la ea că Hanîm încă nu lăsase vătraiul din mână, pleca. Ajunsese să câştige pe zi douăzeci de kuruşi, muncind în fel de fel de locuri.

Într-o bună zi, Ahmed se întoarse mai devreme acasă, înainte de apusul soarelui. După ce lăsă banii câştigaţi pe ziua aceea, îi spuse maică-si că a doua zi el pleacă, cu caravana, într-o lungă călătorie, peste ţări şi mări. Ahmed leneşul îi sărută mâna, o rugă să-i transmită soţiei urările lui de bine, după care se răsuci în loc şi se îndepărtă fără să-şi mai întoarcă măcar o dată capul.

Zburau zilele, zburau lunile, dar veşti de la Ahmed leneşul nu veneau. Începuseră să circule fel de fel de zvonuri: ba că a murit, ba că a căzut prizonier în cine ştie ce ţară îndepărtată. Nimeni nu mai spera în întoarcerea lui. Doar soţia lui nu încetă o clipă să-l aştepte şi să spere că va veni. În fiecare seară, la aceeaşi oră, îl aştepta, cu toate că mulţi o sfătuiau să nu-l mai aştepte. Seară de seară, la aceeaşi oră, lua în mână caseta, o strângea la piept şi spunea:

— Ah, Ahmed, Ahmed! întoarce-te la mine! Te aştept zi şi noapte, dragul meu! Cel puţin trimite-mi o cât de mică veste despre tine!

Şi Ahmed leneşul fără încetare se gândea la soţia sa şi la maică-sa. Maică-sa îl crescuse leneş, iar soţia lui îl bătuse cu vătraiul, dar tot le iubea din adâncul sufletului său. Dorea nespus de mult să le trimită veşti, dar nu avea cum. Se afla departe de oameni, se afla cu caravana în mijlocul deşertului neîndurător. Nu oricine se încumeta să ajungă acolo, căci nicăieri nu se găsea un strop de apă sau o umbră de copac. Doar norii răzleţi mai aruncau uneori câte o umbră peste întinderea nisipului încins la culme, dar nu reuşeau să aducă răcoarea atât de mult dorită. Spre ghinionul lor, li se isprăvise şi apa. Oamenii şi cămilele începură să moară pe capete.

Tocmai atunci când disperarea lor era mai mare, dădură peste o fântână părăsită. De bucurie, oamenii îşi pierdură şi graiul.

Dar, vai, bucuria lor nu a fost de lungă durată, căci fântâna era prea adâncă şi nici nu se vedea dacă are apă sau nu. Aruncară în ea un pietroi şi într-un târziu auziră dinăuntru un zgomot slab. Atunci speranţa de salvare se întoarse în sufletele oamenilor. Ei au făcut imediat rost de o funie groasă, pe care o legară de mijlocul unuia dintre ei şi-l coborâră în fântână.

— Ard! Ard! Ajutor! Scoateţi-mă, mor! Începu să strige acesta înspăimântat.

Oamenii îl traseră afară iute şi omul căzu cu faţa la pământ, ca secerat de moarte.

Mai mult s-a speriat, ce altceva putea să se întâmple acolo? îşi dădeau cu părerea ceilalţi.

În această situaţie, altcineva se oferi să fie coborât în fântână. Dar şi acesta, nu peste mult timp, începu să strige, ca din gură de şarpe, să-l tragă sus. De cum îl scoaseră afară, căzu şi el ca secerat de moarte.

Când oamenii văzură că li se năruie şi această ultimă speranţă de salvare, se pregătiră să-şi dea

obştescul sfârşit, rugându-se la Allah. Dintre toţi, numai Ahmed leneşul nu-şi pierdu speranţa de salvare.

— Coborâţi-mă pe mine! se adresă el celor cu care călătorea, legându-şi funia de brâu. Am o singură rugăminte: în orice condiţii, chiar atunci când voi striga să mă trageţi sus, voi continuaţi să mă coborâţi.

Aşa şi făcură, dar Ahmed leneşul nici n-a strigat, nici n-a cerut ajutor.

Tare mult se minună el când ajunse pe fundul acelei fântâni: în faţa lui se întindea o imensă, nesfârşită grădină de rodii. Chiar în mijlocul ei era un splendid havuz. La marginea acestui havuz stătea gânditoare o preafrumoasă fată. Ea nu simţi prezenţa lui Ahmed leneşul în preajma ei şi el nici nu vru s-o trezească din visare, căci salvarea celor rămaşi deasupra depindea numai şi numai de iscusinţa lui.

Dezlegă repede frânghia de la brâu, umplu o găleată cu apă şi dădu semnalul s-o tragă sus. Apoi, umplu a doua găleată şi la acelaşi semnal al lui o traseră şi pe aceasta sus. Aşa procedă el până când oamenii de sus şi cămilele lor îşi astâmpărară setea.

Tocmai atunci fata se trezi şi-l văzu pe Ahmed leneşul, care se pregătea să fie tras în sus. La început ea nu putu să scoată o vorbă de uimită ce era, dar nici uimirea lui Ahmed leneşul nu era mai mică, pentru că această preafrumoasă fată semăna nespus de mult cu soţia lui.

— Cine eşti, omule?! Cum ai reuşit să ajungi aici? spuse, în cele din urmă fata. Nimeni, dar absolut nimeni nu poate să ajungă până aici, nici pe aripile păsărilor şi nici în pântecele zmeilor. Spune-mi şi mie cum, în ce fel ai reuşit?

Ahmed leneşul povesti fetei toată viaţa lui, tot ce se întâmplase cu el, de la început până la sfârşit.

— Spune-mi şi tu ce cauţi în fântâna asta? Cine te-a adus aici? o întrebă Ahmed leneşul, la sfârşit, pe fată.

Ochii fetei se umplură de lacrimi.

— Nu mă întreba! îmi vine greu să-ţi povestesc ce-i cu mine aici. Mai bine pleacă tu cât poţi de repede de-aici, salvează-te! Orice clipă de întârziere te poate costa viaţa! zise ea, ştergându-şi ochii înlăcrimaţi.

Văzând că Ahmed leneşul mai ezită, legă repede funia de mijlocul lui, apoi rupse câteva rodii de la pomii din jur şi le puse în mâna lui.

— Ia-le! Se poate întâmpla să ai nevoie cândva de ele! mai zise ea.

La un semnal, oamenii începură să-l tragă sus, dar iată că, tocmai atunci când era foarte aproape de ieşire, funia se rupse pe neaşteptate şi Ahmed leneşul căzu la picioarele preafrumoasei fete, de la care, nu de mult, îşi luase rămas bun!

Ce se întâmplase în realitate? De fapt funia nu se rupsese aşa de la sine, ci fusese tăiată. Unii dintre însoţitorii lui începuseră deja să-l invidieze pentru isprava lui, gândindu-se că Ahmed leneşul va spune, în stânga şi în dreapta, că ei nu au fost în stare de această faptă, pentru că sunt nişte fricoşi şi laşi. Şi atunci unul dintre ei tăiase funia. Întâmplarea a făcut ca Ahmed să cadă pe pământ moale şi să scape cu viaţă.

— N-am ce face, sunt nevoit să rămân aici cu tine, zise el, revenindu-şi din spaima căzăturii.

Preafrumoasa fată găsi momentul prielnic şi cu lacrimi în ochi îi povesti durerea ei. Iată că de şapte ani încheiaţi ea trăia lângă un zmeu însetat de sânge omenesc. Tot ce se vedea acolo aparţinea acestui zmeu şi nu lăsa pe nimeni să intre acolo. De îndată ce careva îşi punea piciorul acolo, nemilosul zmeu îl

omora pe loc, carnea o mânca el, iar oasele le dădea corbilor.

— Rogu-te, spune-mi şi mie, cum ai ajuns aici? De ce zmeul nu te-a mâncat şi pe tine? o întrebă încă o dată Ahmed leneşul.

Sângerosul zmeu era blând cu fata şi se purta deosebit de frumos cu ea. Dar de o mie de ori era mai bine dacă o mânca şi pe ea! De fapt, această fată era o prinţesă, fiind unica fiică a unui mare padişah. Ea fusese logodită cu fiul unui alt padişah şi cu şapte ani în urmă fusese răpită de acest zmeu, pentru a o lua de soţie. Tot atunci îl vrăjise pe logodnicul ei, luându-i minţile.

În curând zmeul trebuia să se culce pentru a-şi face somnul său obişnuit de patruzeci de zile, după care urma să facă nunta cu această fată. Aşa hotărâse el! Şi să fugă din ghearele lui era cu neputinţă!

— Oare nu se poate face ceva? Eu nu te pot ajuta cu nimic? se interesă Ahmed leneşul.

Pe fată o mişcă mult grija pe care i-o arăta Ahmed leneşul. Două lacrimi mari se rostogoliră pe obrajii ei. Salvarea putea fi posibilă numai după moartea zmeului şi acest zmeu putea fi omorât numai în somn şi numai cu o lovitură de paloş, între ochi. Dar cine putea face asta? Unde să găseşti un asemenea om neînfricat?

— Fac eu asta, zise Ahmed, cu modestie. Pe mine m-au poreclit leneşul, dar acest lucru nu are nici o legătură acum cu mine. Am căpătat şi puterea braţelor şi a minţii acum. Eu te voi salva!

Fata începu să plângă amarnic. Zmeul nu se culcase încă. El putea să simtă, de la distanţă, după miros, prezenţa oricărui pământean. În asemenea situaţii el dezlănţuia un adevărat uragan, când îşi răpunea fără milă victima. Iată că acum era rândul lui Ahmed leneşul să fie hrană pentru acest zmeu năprasnic.

— Lasă-mă cu soarta mea şi fugi! îl rugă fata cu durere în suflet.

— Sunt gata să te salvez, chiar cu riscul propriei mele vieţi şi de aceea te rog nu mă mai îndemna să fug, zise Ahmed.

— Tu eşti cel mai brav şi viteaz om pe care l-am întâlnit vreodată. Dacă vei mai sta mult aici vei pieri, zise prinţesa. Pleacă şi întoarce-te peste cinci zile, când zmeul va dormi dus!

Apoi ea aproape îl împinse spre ieşirea din fântână şi-i puse în mână o desagă plină cu rodii.

Ah, cât de greu i-a fost să iasă din fântână! Se agăţa cu mâinile şi picioarele de bolta fântânii, ridicându-se, fiind ameninţat cu prăbuşirea în orice clipă. Când, în sfârşit, reuşi să iasă deasupra, Ahmed era sleit de puteri şi pe tot corpul avea numai răni adânci.

După ce-şi mai reveni, îşi înălţă capul şi zări, în depărtări, un imens nor de praf: „Probabil o altă caravană însetată”, se gândi el, urmărindu-i cum se apropiau.

În curând caravana ajunse la fântână. La vederea lui, călătorii începură, care mai de care, să-l întrebe pe Ahmed de unde vine şi încotro se duce. El află că această caravană avea drum chiar către oraşul lui, oraşul unde el îşi lăsase mama şi soţia şi tare mult se bucură.

— De cum intraţi în oraş, întrebaţi unde este casa lui Ahmed leneşul, zise el, înmânând desaga plină cu rodii, căpeteniei caravanei. Toată lumea ştie unde se află casa lui. Desaga cu rodiile daţi-o celor două femei care locuiesc în această casă şi spuneţi-le că le-a trimis Ahmed leneşul şi că şi el se va întoarce curând. Fie ca Allah să vă răsplătească pentru bunătatea voastră!

Călătorii îl asigurară că îi vor îndeplini rugămintea şi, după ce-i lăsară ceva merinde, porniră la

drum. Ahmed leneşul rămase la fântână, aşteptând scurgerea celor cinci zile.

La sfârşitul celei de-a cincea zi, Ahmed începu să coboare în fântână. După eforturi supraomeneşti, în cea de-a şasea zi, la prânz, el atinse fundul fântânii. Fata stătea tot lângă havuz şi-l aştepta. Ţinea în mână un paloş uriaş. De cum îl zări pe Ahmed leneşul, alergă în întâmpinarea lui, îl luă de mână şi-l duse la havuz unde îi spălă rănile.

— Sunt aproape sigură că nu există pe lume un alt voinic mai viteaz decât tine, zise fata, punându-i paloşul în mână.

Apoi, îl însoţi pe Ahmed spre culcuşul zmeului. Merseră ei pe splendidele cărări ale minunatei grădini, până când ajunseră la culcuşul zmeului. Acesta era neînchipuit de mare, dar şi de o urâţenie şi de o hidoşenie nemaivăzute. Dar Ahmed leneşul nu se sperie deloc. Se apropie tiptil de zmeu şi-i înfipse paloşul între ochi, aşa cum îl sfătuise fata. Îndată începu să ţâşnească un sânge gros, apoi zmeul ţâşni afară din culcuşul său şi începu să geamă.

Fiorosul zmeu îşi dădu seama că este rănit de moarte şi tocmai de aceea îl îndemna pe Ahmed să-l lovească încă o dată, pentru a pune capăt, cât mai repede, unor chinuri îngrozitoare. În acelaşi timp, şi Ahmed leneşul îşi dădea foarte bine seama că nu trebuie să şovăie, că trebuie să izbăvească oamenii de acest cumplit rău, care era acest zmeu. Atunci îl lovi încă o dată, cu toată puterea, cu paloşul şi zmeul se prăbuşi la pământ, ca o uriaşă stâncă.

— Acum logodnicul meu trebuie să fi scăpat de vraja zmeului, trebuie să-şi fi recăpătat mintea şi puterea dinainte, trebuie! zise fata, plângând de bucurie.

În clipele acelea Ahmed leneşul îşi aduse aminte de mama şi soţia sa şi-l cuprinse un dor puternic de casă. Ardea de nerăbdare să se întoarcă la ele, cu o

clipă mai devreme, şi să le povestească toate prin câte trecuse. Înainte de a purcede la drum spre locurile dragi, Ahmed leneşul se duse la palatul zmeului şi-i eliberă pe toţi prizonierii, care îşi aşteptau rândul să fie mâncaţi. Apoi, fiecare din ei luă cât putu din palatul zmeului şi toţi se îndreptară spre ieşirea din fântână. Chiar atunci, această fântână adâncă deveni un drum neted, şi pe acest drum ei toţi, împreună, merseră o zi şi o noapte, şi mai merseră încă pe atâta şi, în cele din urmă, ajunseră în oraşul lui Ahmed leneşul.

De cum puse piciorul în oraş, Ahmed alergă într-un suflet la căsuţa lui, unde, spre mirarea lui, îi deschise uşa o bătrână, care îl înştiinţă că ai lui s-au mutat într-un palat şi că această cocioabă i-au dăruit-o ei.

— De ce te miri atâta? zise bătrâna, citind nedumerirea de pe faţa lui Ahmed. Nu ştiai că rodiile pe care le-ai trimis acasă erau de fapt rubine şi safire?!

Nici nu vă închipuiţi cât de mare a fost bucuria mamei şi a soţiei când au dat ochii cu Ahmed leneşul! Femeile se aruncară în braţele lui Ahmed, îl îmbrăţişară, îl sărutară până ce obosiră. Apoi povestiră cum au trăit, cum s-au descurcat în lipsa lui şi cât de mult dor le-a fost de el!

Cu acest prilej preafrumoasa fată salvată află de la ele că nimerise chiar în oraşul în care locuia şi logodnicul ei şi că după şapte ani de suferinţă, când nu putuse să iasă din palat, se însănătoşise şi începuse să se arate oamenilor.

Padişahul dorea acum să-l cunoască pe voinicul care o salvase pe logodnica fiului său şi ţinea, cu tot dinadinsul, să dea un ospăţ mare în cinstea acestuia.

Tare mult se bucurară padişahul şi prinţul când o văzură pe preafrumoasa fată intrând în salon însoţită

de salvatorul ei! Pur şi simplu nu-şi puteau ţine lacrimile de bucurie!

Padişahul porunci atunci să înceapă imediat ospăţul şi veselia.

— Ne-a fost dat să trăim aceste zile de bucurie şi fericire! ziceau oamenii.

În clipele acelea de bucurie nestăpânită, padişahul îşi aduse aminte de fiica lui cea mică: „Nu mai ştiu nimic de ea. Unde o fi acum? Mai trăieşte oare? Cum s-o fi descurcat ea cu acel om atât de caraghios, după care am dat-o de soţie?!” El se întrista tare mult şi simţi o greutate de plumb pe suflet.

Se întâmplă ca tocmai atunci el să scape lingura din mână şi tot atunci observă că pe masă se aflau tacâmurile pe care le dăduse mezinei ca zestre. Padişahul tresări şi imediat sări în sus de bucurie.

— Mi-am regăsit fiica! Mi-am regăsit fiica! strigă el, cu lacrimi în ochi. Unde eşti, fiica mea cea bună?

Atunci mezina ieşi de după perdeaua unde stătea ascunsă şi se aruncă în braţele tatălui său, care cândva fusese nedrept cu ea, copleşindu-l cu sărutări.

Padişahul se miră şi se minună şi mai mult când află că voinicul, în cinstea căruia se dădea acest măreţ ospăţ, era chiar soţul mezinei, Ahmed, cunoscut de toată lumea ca mare leneş.

Padişahul era deja foarte bătrân, iar pe fiul lui oamenii îl considerau încă bolnav, de aceea el hotărî să lase tronul în seama lui Ahmed leneşul, care cu modestia-i cunoscută acceptă această mare favoare.

Mulţi ani la rând cârmui el cu înţelepciune; îşi apără cu patimă ţara de duşmani şi făcu în aşa fel încât supuşii lui să trăiască între ei ca fraţii, ridicându-l în slavă pe Ahmed.

De-ale lui Nastratin Hogea

COPIL FIIND, Nastratin s-a lăudat aşa în faţa prietenilor săi de joacă:

— Vedeţi chiparosul ăla înalt din cimitir?

— S-ar putea să nu-l vedem? E cel mai falnic dintre toţi copacii din satul nostru! răspunse unul dintre băieţi.

— Ba şi din satele vecine! mai adăugă altul.

— Ce ziceţi dac-am să mă urc în vârful lui?

— Nu zicem nimic, pentru că n-ai să poţi!

— Ba am să pot! Hai să facem prinsoare! stărui micul Nastratin. Puneţi la bătaie fiecare din voi câte douăzeci de parale. Dac-am să câştig prinsoarea, toţi banii or să fie ai mei. Dacă n-am s-o câştig, am să vă dau eu la fiecare câte douăzeci de parale...

— S-a făcut! se învoiră băieţii.

— Alerg să aduc o scară lungă! strigă apoi Nastratin.

— Nicidecum! în prinsoare n-a fost vorba să te urci pe scară! se împotriviră băieţii.

— Dar să mă urc fără scară a fost vorba?! le răspunse fără să stea pe gânduri Nastratin.

Şi astfel mulţi gologani măruntei au intrat frumuşel în buzunarele ilicului lui Nastratin, spre marea bucurie a acestuia.

*

Odată, viţelul lui Nastratin Hogea scăpă din grajd şi se duse glonţ în grădină, făcând harcea-parcea toate florile şi zarzavaturile. Hogea, care văzuse prăpădul, înşfăcă un ciomag şi, alergând în grajd, începu să lovească straşnic în biata vacă de rumega, paşnic, tolănită pe paie.

— Opreşte-te, bărbate! îi strigă nevasta. Viţelul e cel care ţi-a nenorocit grădina şi tu îţi verşi focul pe vacă?!

— Nu te amesteca în treburile mele, femeie! Cred şi eu că bat vaca! Dacă şi-ar fi crescut copilul cum s-ar fi cuvenit, nu s-ar fi apucat el acuma de năzdrăvăniile astea!

*

Mereu strâmtorat, Nastratin Hogea se gândi într-o vreme să vândă în târg măsline.

O văduvă, pe al cărui soţ îl cunoscuse, se apropie de el şi îl întrebă de preţ. Cum femeia se codea să cumpere, Nastratin, crezând că i se pare preţul prea mare, o îmbie:

— Ia de gustă o măslină, să vezi ce bune sunt!

— Chiar de mi-ar plăcea, tot n-aş putea lua decât pe datorie.

— Fie! spuse Nastratin. Doar nu degeaba am fost prieten cu răposatul tău bărbat. Ai să-mi plăteşti când ai să poţi, gustă numai, să vezi dacă îţi place marfa!

— Azi nu bag nimic în gură, că ţin post negru. Cu patru ani în urmă, bărbatu-meu s-a îmbolnăvit taman de ramazan[1] şi, necăjită cum eram, n-am luat seama la post. Acum sunt hotărâtă însă să plătesc datoria de atunci.

O privi pieziş Hogea:

— Du-te la treburile tale, femeie! Dacă abia după patru ani îţi plăteşti tu datoria faţă de cer, de care ţi-e frică, cine ştie după câţi ani ai să ţi-o plăteşti faţă de mine, un semen de-al tău...

*

Un cunoscut l-a oprit pe Nastratin pe stradă cu cuvintele:

1 Ramazan - a noua lună a anului musulman; postul cel mare, cu o durată de o lună, în timpul căruia musulmanii postesc de la răsăritul soarelui până la asfinţitul acestuia (n. red).

— Nevastă-ta colindă din casă în casă cât e ziulica de lungă. Ai grijă şi mai struneşte-o niţeluş!

— Bine, bine, se grăbi Hogea cu răspunsul.Dacam s-o întâlnesc, am să-i spun.

*

Odată un vecin îl întrebă pe Nastratin ce vârstă are.

— Patruzeci de ani bătuţi pe muchie! răspunse el.

După un an şi mai bine, iarăşi acelaşi vecin îl întrebă câţi ani are.

— Patruzeci de ani bătuţi pe muchie! sună iar răspunsul.

— Dar bine, Hogea, şi anul trecut mi-ai spus tot atâta! Treabă-i asta?!

— Eh, cuvântul e sfânt, dragul meu! E unul singur. Tu crezi ce vrei, dar eu nu mă întorc din vorba mea!

*

Într-o seară, în casa lui Nastratin intră un hoţ. Scotoci el ce scotoci şi cum nu găsi nimic de furat, dădu să plece. În prag însă, şovăi: nu-şi mai găsea papucii, căci Hogea, care îl zărise din grădină, se strecurase tiptil şi îi ascunsese. Până la urmă, hoţul se hotărî totuşi s-o şteargă nu numai cu mâna goală, ci şi cu picioarele goale.

— Săriţi! Ajutor! Hoţii! strigă atunci din răsputeri Nastratin Hogea.

Încolţit de vecinii strânşi în grabă, hoţul se dezvinovăţi, arătând spre Nastratin:

— Îndurare, vă rog! E-adevărat că eu sunt cel care am intrat cu gânduri necurate în casă, dar Hogea este cel care mi-a furat încălţările!

*

Se povesteşte că odată Hogea se dusese cu nişte treburi din Akşehir în Sivrihisar. Îi era foame, iar în buzunarele lui, sufla vântul... şi nici mâncare nu-şi luase de-acasă.

Când ajunse în dreptul unei brutării, mirosul de pâine caldă îl ameţi.

— Bună ziua, frăţioare! încercă el să intre în vorbă cu brutarul.

— Bună ziua, răspunse acesta.

— Al tău e cuptorul?

— Al meu.

— Coci pâine?

— Da...

— Hai, spune drept, cuptorul ăsta şi pâinile astea toate sunt ale tale?

— Da...

— Păi bine, omule, nu se mai putu abţine Nastratin, dacă-i aşa, la ce stai şi nu mănânci?

*

În câteva rânduri, Nastratin târguise ficat cu gândul ca să i-l gătească nevasta, dar, ca un făcut, când se aşeza la masă, i se aducea mereu altă mâncare. Nici pomeneală de ficat! Într-o zi se întâmplă iarăşi acelaşi lucru: adusese de dimineaţă o frumuseţe de ficat şi când, în sfârşit, veni vremea prânzului, i se puseră pe masă alte bucate.

— Femeie, îşi pierdu Hogea răbdarea. De atâtea ori am adus acasă ficat şi nici măcar o dată n-am izbutit să gust din el. Lămureşte-mă şi pe mine cum de se întâmplă minunea asta?

— N-am îndrăznit să-ţi spun niciodată, ca să nu te necăjeşti, dragul meu! grăi nevasta lui Nastratin, cu glasul neobişnuit de blând. Pacostea de pisică pândeşte şi nu se lasă până nu înhaţă şi mănâncă ficatul pe care-l aduci tu!

Cum auzi răspunsul, Nastratin ţâşni de la masă, înşfăcă toporul aflat într-un ungher, îl puse într-o ladă, încuie lada cu grijă, iar cheia şi-o vârî în buzunare.

— De cine ascunzi toporul, bărbate? îl întrebă nevastă-sa uimită.

— De pisică, vezi bine!Glumeşti! Doar n-ai să crezi că pisica râvneşte la topor!

— Ba bine că nu, femeie! Va să zică, pune laba pe ficat de doi aspri[1] şi să nu o pună pe un topor de patruzeci de aspri?

*

Aflat într-un sat străin, Nastratin fu poftit de un ţăran ca să petreacă noaptea la el acasă. Hogea sosi de cu seară, gazda se încinse numaidecât la vorbă, ceasurile treceau, dar de cină, nici gând. În schimb, peste sărmanul oapete, obosit de atâta umblet şi chinuit de foame, ploua cu întrebările. Veni şi rândul întrebării:

— Hogea, ce crezi, de ce cască omul?

— Negreşit, sau de foame sau de lipsă de somn, răspunse Nastratin.

Şi, după un căscat grozav, el îşi încheie astfel răspunsul:

— Mie, însă, acum nu mi-e deloc somn!

*

— Tare ciudaţi sau mai bine-zis, anevoie de mulţumit sunt oamenii, Nastratine! îi spuse un prieten. Iarna se vaită de frig, vara, de cald..

— Taci, bre, că n-ai deloc dreptate. Ia zi, există cineva care să cârtească împotriva primăverii?

*

1 Aspru - monedă turcească de argint, cu circulaţie în ţările române începând din secolul al XV-lea (n. red).

Într-o zi, cum acasă se isprăvise făina, Hogea fu nevoit să mergă la moară ca să macine un pic de grâu. Morarul începu să-şi facă meseria. Când el stătea aplecat asupra ulucului[1], Nastratin lua pe furiş cu pumnul făină din sacul altuia şi îl deşerta într-al său... Până la urmă băgă de seamă şi morarul:

— Ce faci, Hogea?

— Sunt tare aiurit, după cum vezi, se dezvinovăţi Nastratin, spăşit.

— Dacă din aiureală o faci, se răsti iar morarul, mânios, cum de nu ţi se întâmplă niciodată să deşerţi făina ta în sacul altuia?

— Ei, acum sunt aiurit, dar atunci aş fi nerod de-a binelea, răspunse netulburat Nastratin.

*

— Nu te supăra, îl acostă pe Hogea un trecător, în piaţă. Cât e azi, 5 sau 6?

— Nu ştiu, ripostă Hogea, eu vând legume, nu vând zile!

*

La baie, Nastratin Hogea primi de la îngrijitoare prosoape vechi şi murdare. La plecare, totuşi, îi lăsă un bacşiş destul de substanţial.

Când se duse din nou la baie, îngrijitoarea îi dădu cele mai frumoase prosoape, dar, de data aceasta, Hogea îi lăsă un bacşiş neînsemnat. Ea, revoltată, îi spuse:

— Ţi-am făcut aşa o onoare, iar mata mă tratezi astfel!

— Bacşişul de azi, preciză Nastratin, este pentru baia de data trecută, iar cel de-atunci, pentru baia de azi.

*

Odată, Nastratin fu întrebat de un vecin:

---

1 Uluc - jgheab prin care curge (la moară) făina măcinată (n. red.).

— Măi Nastratine, care din voi e mai mare, tu sau fratele tău?

— Anul trecut, răspunse el, mama mi-a spus că fratele meu este cu un an mai mare decât mine; înseamnă că anul ăsta avem amândoi aceeaşi vârstă.

*

Hogea locuia într-o cameră la subsol. Într-o zi îşi pierdu inelul prin casă, însă ieşi în stradă să-l caute; soţia, contrariată, îl întrebă:

— Măi omule, de ce cauţi inelul în stradă, când tu l-ai pierdut în casă?

— Femeie, în casă este atât de întuneric, încât nu l-aş vedea. Am ieşit în stradă, unde-i lumină, că poate-l găsesc mai repede.

*

Hogea se duse la frizer şi după un tuns îi plăti acestuia un bănuţ.

După un timp, merse la acelaşi frizer. Când, însă, omul îşi ceru plata, Hogea replică:

— Eu am păr doar pe jumătate din cap. Vezi bine că sunt chel, aşa că taxa trebuie să fie înjumătăţită. Pentru ceea ce ţi-am plătit data trecută, trebuie să mă tunzi de două ori.

*

Nişte grădinari sădeau pomi fructiferi.

— Sădiţi-mă şi pe mine să văd ce pot rodi, le ceru Hogea.

Oamenii se uitară miraţi unul la altul, dar până la urmă acceptară: îl „sădiră” până la mijloc.

— Iată-te pom acum. Să vedem ce rod vei da.

Hogea a rămas acolo toată noaptea, dar,spre dimineaţă, îngheţat tun, a ieşit din groapă.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebară grădinarii dimineaţa.

— Nu sunteţi grădinari buni: m-aţi sădit într-un pământ neroditor. Nu m-aş fi prins niciodată...

*

Nastratin Hogea se pomeni într-o zi cu un măgar ce rătăcea prin grădina lui, stricându-i brazdele. Îl fugări până ce acesta ieşi din grădină, dar nu-l putu prinde.

După vreo săptămână, în târg, Hogea recunoscu măgarul care trăgea o căruţă şi începu să-l bată. Stăpânul măgarului, revoltat, îl întrebă:

— Măi omule, ce-ţi veni să-mi baţi măgarul?

— De ce te amesteci dumneata în treburile noastre? E destul că-şi recunoaşte vina !

*

Stând într-una din zile pe malul mării, lui Nastratin i se făcu sete; luă de două ori cu mâna apă din mare şi bău, dar apa sărată îi intră şi pe gură şi pe nări, făcându-l să scuipe şi să strănute.

Plecând de acolo, Nastratin bău şi nişte apă de la un izvor, după care se îndreptă din nou spre mare şi i se adresă:

— Nu te mai îngâmfa şi umfla atâta cu valurile tale! Când e vorba de apă, nu apa ta e bună, ci cea de izvor.

*

Odată, Hogea îşi luă băiatul şi plecă să facă o plimbare prin târg. Copilul, însă, obosi curând şi-l rugă pe tatăl său să-l ia pe umeri.

Într-un târziu, Hogea îşi dădu seama că nu mai avea copilul de mână şi începu să-l caute. După câteva ore de căutare, ajuns în faţa magazinului, aude glasul copilului, de pe umeri, care-l roagă să-l dea jos, să-i cumpere halva.

— De ce nu mi-ai cerut până acum? îl certă el. Nu te-aş mai fi căutat toată dimineaţa!

*

Lui Hogea, la vânătoare, i-a ieşit în faţă un iepure şi-a început să-l urmărească; dar degeaba, nu l-a putut prinde.

— Ţi-ai dat seama că nu te pot ajunge, îi strigă Nastratin din urmă, de aceea o iei aşa la sănătoasa! Dacă eşti bărbat, stai pe loc!

*

Nastratin Hogea sădise odată nişte pomişori, dar noaptea îi scotea şi-i lua în casă.

— Ce treabă e asta, Nastratin? îl întrebă cunoscuţii.

— Lumea s-a înrăit, replică el. Mă simt mai liniştit când lucrul meu se află aproape de mine.

*

Într-o seară, un oaspete rămase să doarmă la Nastratin, după ce cinaseră împreună.

În miez de noapte, musafirul se trezi şi-l rugă pe Nastratin să-i dea lumânarea din partea stângă a patului.

— Ai înnebunit? îl apostrofă gazda. Cum vrei să văd partea stângă în întunericul ăsta?

*

Un sătean se adresă lui Nastratin Hogea:

— Trebuie să trimit o scrisoare la Bagdad; nu vrei să mi-o scrii tu?

Hogea refuză. Însă la insistenţele omului, explică:

— Eu nu pot merge la Bagdad, iar dacă ţi-o scriu şi-o expediem, tot degeaba, fiindcă scrisul meu nu-l pot citi decât eu.

*

Un om primise o scrisoare din Iran şi-l rugă pe Hogea să i-o citească.

— N-o pot citi, minţi el, pentru că nu-i scrisă pe limba noastră.

— Să-ţi fie ruşine, măcar pentru că porţi fesul ăsta de Hoge, replică, enervat, omul. Să nu poţi citi o scrisoare!?

Atunci Hogea, supărat, îşi scoase fesul şi i-l puse omului pe cap.

— Citeşte-o acum, dacă tu crezi că având un fes pe cap eşti mai deştept decât alţii.

*

Hogea ajunse într-un sat îndepărtat.

— În ce zi suntem azi? îl întrebă un trecător.

— Nu ştiu, răspunse el. Eu sunt străin de satul vostru şi nu pot şti ce zi e astăzi la voi.

*

Într-o zi călduroasă de vară, Hogea venea agale spre casă. Era însetat şi, când dădu cu ochii de o cişmea, se grăbi s-o deschidă. Aceasta ţâşni, însă, şi-l udă leoarcă. Nastratin se înfurie atât de tare, încât nici nu mai voi să bea apă şi se răsti către cişmea:

— Fiindcă stropeşti în dreapta şi-n stânga,ţi-au băgat un lemn în gură. Bine ţi-au făcut!

*

Nastratin Hogea se întâlni pe drum cu un necunoscut, pe care-l invită la el. Ajuns în faţa casei, îl rugă să aştepte puţin, pentru ca el să-şi poată anunţa nevasta. Intră apoi în casă şi o trimise pe aceasta să-i spună cunoscutului din stradă că Hogea nu este acasă.

Femeia făcu aşa cum i se ceruse, iar omul, surprins, îi explică la rândul lui că Hogea venise o dată cu el şi intrase în casă. În toiul discuţiei, apăru Hogea şi-i spuse mustrător omului:

— Ce tot vorbeşti acolo? Casa mea are două intrări; m-ai văzut intrând pe o uşă, dar nu te-ai gândit că puteam să ies pe cealaltă?

*

Nastratin Hogea o întrebă pe soţia lui:

— Cum recunoşti un om mort?

— Cel mai bun lucru ar fi, cred, să-l întrebăm pe mort, răspunse ea după ce se gândi o vreme.

— Ce nevastă deşteaptă am! Uite, la asta nu mă gândisem...

*

Hogea îşi pierdu, într-o zi, măgarul.

În timp ce-l căuta, aducea mulţumiri lui Allah.

— Cât sunt de mulţumit, explica el celor ce se arătau miraţi, că n-am fost călare pe măgar, că m-aş fi pierdut şi eu!

*

Într-o dimineaţă, un vecin îl opri pe Hogea, întrebându-l despre scandalul care se auzise noaptea în casa lui. Hogea recunoscu că se certase cu năzdrăvanul lui de băiat, explicând că zgomotul îl mai făcuseră bilele acestuia care se rostogoliseră pe scări.

— Imposibil, ripostă omul stupefiat. Bilele sunt mici şi nu puteau face atâta gălăgie.

— Da, recunoscu Hogea, dar o dată cu bilele s-a rostogolit şi el.

*

În toiul nopţii, Hogea se trezi într-o mare larmă chiar în faţa porţii sale. Dădu să iasă ca să vadă

despre ce-i vorba, dar, dându-şi seama că era tare ger, îşi puse la repezeală plapuma pe umeri şi ieşi afară.

Se amestecă în mulţime, privind. Unul dintre scandalagii, mai isteţ, îi luă plapuma şi fugi.

Larma se termină, iar Hogea, înfrigurat, se întoarse în casă fără plapumă.

Nevasta, surprinsă, îl învinui că se amestecase prosteşte în ceartă.

— Ei, cearta a fost pentru plapuma noastră, ripostă el. Îndată ce mi-au luat-o, s-a terminat totul, şi scandalul şi larma.

*

Într-o dimineaţă, un vecin îi ceru lui Nastratin să-i împrumute măgarul.

— Stai un pic, fiindcă e vorba de măgar trebuie să mă sfătuiesc mai întâi cu el dacă să-l dau ori nu, îi răspunse Nastratin.

Şi mai înainte ca vecinul să apuce să spună ceva, Hogea dispăru în grajd. Nu după mult timp se întoarse şi spuse:

— Nu te supăra, vecine, dar nu-i dă ghes inima măgarului meu să fie împrumutat. „Mă împrumuţi tuturor, ori de câte ori mă cer, m-a dojenit el, iar ei în schimb vorbesc despre tine ce le vine la gură, ba te mai şi înjură pe deasupra şi mie, când îi aud, nu-mi vine deloc la socoteală!”

*

Într-o zi lui Nastratin îi era tare foame. În casă proviziile se isprăviseră, bani de cumpărat altele nu avea, iar pe datorie nu-i mai da nimeni. Văzându-l necăjit rău, un cunoscut palavragiu încercă să-l mângâie:

— Nu pune la inimă, mare e Allah! Cum îţi închipui că cel care a făcut bolta cerului fără nici un

stâlp de sprijin o să te lase pe tine acum să flămânzeşti?!

Hogea îl măsură pe vorbitor cu o privire cruntă:

— Ce tot îndrugi, omule?! Mai bine ar fi creat Allah cerul sprijinit pe stâlpi, dar mi-ar fi făcut şi mie parte, zilnic, de o porţie de mâncare!

*

Plecat din Akşehir într-un alt oraş, Nastratin trase peste noapte la un prieten. Acesta, închipuindu-şi că oaspetele său cinase, nu-i dădu nimic de mâncare. Vorbiră când de una, când de alta, apoi gazda îşi conduse musafirul într-o odaie în care să doarmă, îi ură noapte bună şi plecă.

Hogea însă nu era deprins să se culce nemâncat. Se răsuci în aşternut mai vârtos decât peştele pe uscat. Când văzu şi văzu că nu este chip să doarmă, se ridică din pat şi bătu la uşa gazdei.

— Nu-ţi fie cu supărare, prietene, mi-ai pregătit un aşternut ca de puf, dar eu, om învăţat cu greul, nu-s în stare să mă împac cu atâta tihnă. De vrei să-mi faci un bine, dă-mi, rogu-te, o lipie, din jumătate să-mi fac saltea, din cealaltă jumătate, plapumă, ca să pot şi eu, în sfârşit, să dorm adânc şi lin!

*

Într-o dimineaţă, un vecin bătu la poarta lui Nastratin:

— Preacinstite Hogea, nu cumva se găseşte pe la tine oţet vechi de tot?

— Cum de nu? Se găseşte, se găseşte.

— Îmi dai un pic şi mie?

— Nu pot să-ţi dau, vecine. Spune şi tu: dacă aş da fiecăruia care-mi cere, s-ar mai găsi la mine oţet vechi de tot?! răspunse fără să clipească Nastratin.

*

La una din predicile de vineri pe care le ţinea într-un sat străin, fiind anume chemat pentru aceasta, Nastratin Hogea spuse, printre altele, că unii dintre proroci se află într-al patrulea cer. Îndată după predică, o localnică se apropie de el şi îl întrebă:

— Preacinstite Hogea, te-aş ruga să mă dumireşti: oare ce-or fi mâncând şi ce-or fi bând prorocii aflaţi, după vorbele tale, într-al patrulea cer?

Nastratin, tare supărat de nepăsarea pe care i-o arătaseră sătenii de la venirea sa, deşi ei erau aceia care-l chemaseră să slujească la ei, o dojeni cu asprime:

— Bine, femeie, de când am venit aici, la chemarea voastră, a trecut mai bine de o lună. În tot ăst răstimp unul dintre voi n-a binevoit măcar o dată să mă întrebe ce mănânc şi ce beau. Cu ce obraz vii tu acuma şi mă întrebi cum se descurcă prorocii, într-al patrulea cer?!

CUPRINS

Poveşti populare româneşti
Feciorul de împărat şi camera cu vise ....
Flăcăul cel viteaz...
Cele două sălcii..
Chelbea năzdrăvanul...

Poveşti siriene
Împăratul orb...
Hasan şi împăratul Roşu...
Pescarul şi peştele...
Pescarul şi împăratul..
Fapta cea bună..

Poveşti turceşti
Fluieraşul fermecat...
Ahmed leneşul..
De-ale lui Nastratin Hogea...